

P. M.

IOANNIS. COMITIS. DRASKOVICH.

LEGIONVM. AVGVSTI.

TRIBVNI.

FIDE.

IN. DEVM. PATRIAM. PRINCIPEM. ET. AMICOS.

INTEGERRIMA.

VIRTVTVM. SINCERITATE.

CONTEMPTO. FORTVNAE. LVDIBRIO.

HOMINVM. PROEMIIS. INFRA. SE. POSITIS.

ALIIS. APVD. IVSTVM. NVMEN. RECIPIENDIS.

NOTI. MELIORIBVS. HEROIS.

A. M. DCC. LXXXVII. D. IX. KAL. MART.

BONIS. OMNIBVS. EREPTI.

PII. ET. GRATI. FF.

HOC. QVOQVE. MONVMENTVM.

PESTINI.

F. F.

N

„Gang wandt in Natur, der fortwährend Gang der Zeit, wenn Mi-
„ßungen von Umständen mit Künften zusammen! Und die werden
jedenmal wenn Menschen zu, wenn Mittel mangeln. Doch geht ja das
nötigen Gleichgewicht auf - in nötigen Leblichkeit zuweisen dem Ganzen,
„dem das Bedürfnis, und dem Fortschritt der Natur zuweisen wird,
„sich nicht. Und dennoch geht ja das wohl das Natur“,

„Jeder freigeist also, wo möglich edel bleibt, wenn es sich in jungen,
mächtigen Tagen der Umstände! das, Natur! das ist die Zeit; die
„nach zuwenden seinen Gehirns! Eine, Völkern, topographischen
Lagen, Zeitgenossen, die wohl kühnere Natur, minimal Hoff
zu Entschleunigen! Wissen daß die unzähligen Folgen selbst aus der
„wissenschaft, nicht aus der Natur! der vorliegenden Umstände
gefallen!“

Vide Entschleunigen über das Universum pag. 80.

Systema

Constitutionis Latomiae Libertatis sub Corona Hungariae, in Provinciam redactae.

Per Redactionem Latomiae in Provinciam, atque Reformam ejusdem nihil omnino veteri ejus Instituto derogari volumus, horum enim tanta Nobis est Veneratio, ut incapaces Nos lubenter fateamur, vel minimam in Objectis tam augustis Novitatem inducendi.

Verum cum plurimi e Nobis profanis occuparentur Officiis, quae multum Temporis absumunt, alii Commoditate Locorum idoneorum destituerentur, alii denique per multos Inimicos observarentur; judicavimus ea, quae nos ab Officiis profanis retraherent, adeoque ad promovendum Bonum Ordinis minus Capaces redderent, vel quae nos tam in Publicis, quam praesertim Inimicis, in Observatione Nostri indefectis suspectos, adeoque Ordini potius nocivos, quam proficuos facerent, reformari, atque in tantum mutari posse, in quantum Mutatio haec Instituto Ordinis non obstaret, nos tamen salvos redderet.

Convenimus itaque pro elaborando hocce Systemate anno 5775. X^o Mense die 22^a et sequentibus, atque conclusimus, quod habitâ reflexione Difficultatum, cum Latomis aliarum Provinciarum, nexum immediatum intertenendi, atque Caeremonias, Apparatus, Ornamenta omnia observandi, quorum Formalitas hucusque in Usu fuit, in Provinciam recedere, & omnes illas Formalitates, in ipsa

2
ipsa practica Latomia pretermittere velimus, que non ad Essen-
tiam Rei spectant.

Decisum itaque per Nos fuit, totam Provinciam ad Coro-
nam Hungariae spectantem, in duas Commendaturas dividen-
dam esse, quarum alterutri unus praeest Supremus Provinci-
alis Magister, singula autem unus Commendator. In adju-
torium Magni Magistri creavimus duos Assistentes, quorum
quaevis Commendatura unum praestabit, unum Visitatorem
Generalem, Oratorem, & Secretarium. Commendatori adjecti
sunt e quavis Commendatura tres Assistentes Commenda-
toriales, qui, prout Assistentes, et reliqui Supremo Magi-
stro ad Latus positi, hunc, ita illi Commendatorem suum
tam Consilio, quam Opera, in regenda tota Provincia,
et respective Commendatura iuvabunt, et sine quibus
nihil decidi potest; Commendaturis denique Quadra
subjecta esse debent, quorum pro tunc Plinense, Zagra-
biense Trans-Savana, Patasadinense vero, & Oridiense Cis-
Savana suberunt Commendatura.

Hac occasione etiam Magistratus electus fuit, re-
spectu cuius sequens Ordinatio facta est, ut nempe Ma-
gnus Magister omni anno, Commendator omni trien-
nis, reliqui vero Officiales tam primo, quam secundo ad-
jecti, omni biennio in Congressu generali per Supre-
mum Magistrum indicendo eligantur; Sed absen-
tia Supremi Magistri, Distantia Locorum, diversa de-
nique alia Obstacula impossibilem fecerunt, hunc Ordinem;
quare in Congressu generali 5777. II° Mense die 24ta &
subsequis celebrato, aboliti sunt alii Magistratus pra-
ter unum Supremum Magistrum, qui in sua Dignita-
te restauratus est, adjecto ipsi Provinciali Magistro, qui
in absentia ipsius, Vices ejusdem gerere, et ad Quadra vi-
sitanda concurrere debeat.

Consti,

2

Constitutionale Systema Latomiae in Provincia Liber-
tatis, est, quod sit unus Supremus Magister, unus Provin-
cialis Magister, Septem Quadra pro nunc, quorum Ma-
nia, et Constitutio in Parte Secunda videbitur. Provincia
haec Latomica in nulla Dependencia est a quocunque alio
Quadro extero; Ex quo enim Libertas apud Nos pro prima
et firmissima Basi totius Latomiae habetur, indignum
esset, se aut Contribuentem, aut Mancipium cuiuscunque
reddere, verum colimus Amicitiam Specialem cum
Fratribus Reformatis in Suetia, et in Imperio sub Duce
Brunsvicensi, Vienna autem sub Duce Meklenburg
illocatis, atque generalia nostra acta cum ipsis con-
ferimus, prouti et ab illis eadem signa bona cointel-
ligentia experimur.

Idem Nexus est nobis cum Fratribus in Regno
Croacia habitantibus, qui a Quadro Berolinensi de-
pendent, sed absit a nobis, ut nos quoscunque legali-
ter constitutos Fratres fugiamus, vel nos a Consortio
eorum segregemus, profiteamur enim nos regi veris
Spiritu Latomico, et ratio, quare in separatam Pro-
vinciam receperimus, partim in Difficultate Nexum
aliquem cum remotis Quadris intertenendi, partim ve-
ro in amore nostrae Libertatis, & Independentiae si-
ta est; eadem haec Libertas nobis praesit, ut Quadra
Nostra etiam inter se, et respectu Supremi, & Provin-
cialis Magistri plenam gaudeant aequalitate, conclu-
simus itaque, ut quodvis, et singulum Quadrum Om-
nia Officia sua, quae vel in hac Parte, vel in sequenti
explanabuntur, liberè, & per se exercere possit, resor-
vata

4/
vata tantum amica Cointelligentia cum reliquis Quodris
et reservato recurfu in casibus singularibus ad Supremum
vel Provinciale Magistrum, qui duo, prater Indictionem
generalis Congressus, et Invitationis Fratrum ad talem,
ac prater subministrationem Consiliorum, nullum Jus
per se solos in alia Quadra habere poterunt, in Quadra
autem illa, ubi Magistrorum Pedis vicem agent, etiam
Jure tali uberius explanando gauderunt.

Congressus ergo generalis celebrabitur annue se-
mel, ad talem invitabuntur Quadra per Supremum,
et Provinciale Magistrum, Quodrum quodvis duo
illuc exmittere debet Deputatos; In hoc Congressu ge-
nerali, cujus Indictio saltem sex septimanis prae-
dere debet, opportunò Loco, & tempore praefixò, ne di-
spitio aliqua superesse possit. Profanis de Concursu,
Fratrum Supremi, & Provincialis Magistri, nec non
Magistrorum Pedis Electio fiet.

Ceterum prater ornamenta Quodrorum, & vesti-
tus Fratrum, prater Ceremonias, quae ex supra di-
ctis Rationibus observari non possunt, quae tamen om-
nia cuivis neo-recepto per extensum explanantur,
omnia alia ad Essentiam Latomiae spectantia per nos
omnino conservantur, Gradus vero illi infiniti, qui
in antiquo Systemate usitati fuerunt, secundum Prin-
cipia nostra in tres gradus redacti sunt.

Ac tandem ut omne Periculum tollatur, quod in
Correspondentia, vel secus in Discursu per Mentio-
nem Nominum occurrere posset, solemus cuique neo-
recepto Fratri Nomen aliquod sibi met ipsi selectum at-
tribuere, ac tandem in omnibus agendis Latomiciis
hunc

5

hunc Nominis Compellere. Denique ad induendam Firmitatem, Consistentiam, & aequalitatem inter Quodra, Codex hic omnibus Quodris in Concursu Magistrorum Sedis, secundum Condensum ipsorum Anno 5777. XII° Mense die 17. et sequentibus pro Normali traditus est, & per omnes vilissimè subscriptus.

Officia Magistratus.

Obligatio Supremi Magistri est, Comuni Dono Quodrorum, & Fratrum indefessè invigilare, continuam Correspondentiam cum Quodris immediate, vel per Provinciale Magistrum intertenere, omni anno semel omnia Quodra personaliter visitare, Congressum generalem legaliter praefigere, Fratres ad talem invitare, ac ibi de omnibus suis Actis generalem, & specialem Relationem facere, & Officium gestum designare, se vero omnibus Decisis generalis Congressus submittere, uno verbo omnia illa zelo observare, & agere, quae in Bonum Ordinis, Quodri, aut Fratris cujusdam tendere possunt, omnia autem contraria evertere tenetur.

Provincialis Magistri obligatio est, omnibus iis, quae per quendam sua Provincia aguntur, invigilare, atque id sollicitè peragere: curare, ut Quodra irremisso Labore in Saero Nostro Opere occupentur, Correspondentias inter se rite servant, probi mores ubique aut invigilantur, aut conserventur, Disciplina sarta, & itaque Maneat, Fratres mutuo sibi noti reddantur, nihil denique praetermittatur, quod ad procurandum Ordini creditum, & Incrementum facere possit. Ut autem tanto melius Operari valeat, hinc quivis Magister ultra

ultra eas Relationes quas omni vice dum per Provinciale Magistrum super aliqua re interrogatus fuerit, prostatere debet, daturus adhuc est super sequentibus, quae hic subjunguntur. Primitis semestrali Relationem, alteram quippe circa Festum S. Joannis Baptista, alteram circa Festum Natalitia, ex quibus dein ille Extractus formabit, ac illos Supremo Magistro submittet, ut quid quid ad ordinem pertinet, illorum per hos duos adaequata habeatur Notitia, & Scientia, quoniam ipsi etiam Congressui debitas prospere possint Notitias; illud etiam suapte sequitur, binos hos Magistratus super omnibus Latomiceis Actis una, et profanis, generali Congressui, dum super aliqua horum interrogati fuerint, Relationem reddere teneri.

Magistri Pedis ea fere sunt Obligationes nunc etiam, quae fuerunt olim, quippe juxta Jurationem Plani Politici, Sacro Nostris Labori intendere, Fratrum Commoda promovere, probos Mores Conservare, Charitates exercendas disponere, cum Provinciali Magistro exactam servare Correspondentiam, ejusque in omnibus sequi Jurationem, verbis quaeunque Sacro Nostris Cui quodpiam offerre possunt Emolumentum sollicitè procurare, visitanti autem Supremo Magistro omnia etiam, sanctissima pandere, et prout ei se est, detegere.

Assistentum, Secretarij, Ministri Charitatis, quod Officium unice pro exercendis Operibus Charitatis, item Censoris, quod pro Conservandis inter Fratres probis Moribus Constabilitum habetur, Instructiones quodvis Ordinum particulariter elaborabit.

Hae est igitur Fides Nostra Constitutionis, dum quippe medio Congressus generalis Leges conduuntur, Ex
cutiva

4.
ecutiua verò Potestatis Directio Supremo Magistro, & res-
spective Provinciali defertur.

Basim novi Gubernii constituit Libertas, Spiritum
vero, Comice Ordinis Incrementum, unde illimitatis
noster, erga omnis generis Latomos Tolerantismus
dicui debet.

Denique quæcumque ad Cassam, ad bonos Mores in,
spirandos, Frugalitatem, & Simpliciter Morum, eaq
omnia, quæ alioguin generaliter legibus circumferri
be haud possunt, verum localibus acomodanda sunt
circumstantiis, liberum est Quadris privatas con-
dere Leges, quæ tamen per Congressum Generalem, dum
de iis Supremus Magister ad illum retulerit, exami-
nari, et etiam abrogari possunt.

Materia, super quibus Provinciali Magistro
semestrales Relationes præstandæ erunt:

1° Quot Quadra per curriculum illius semestris
celebrata, an aliquis, et quis receptus?

2° An quæpiam res Criminalis decidi debuerit? quod
fuerit Substratum, et qualis Pena irrogata?

Notandum autem hic non intelligi duntaxat Crimen
strictè tale, verum etiam alias minoris momenti cul-
pas, quæ verbi gratia reprehensionem merentur.

3° An Cassa subsistat? quæ charitatis opera per-
fecta?

4° Quomodo succedat Executio Plani Politici, signan-
ter in ordine ad Punctum secundum, quodnam Prin-
cipium maximo cum Successu peragatur, & propagetur?

5° Qualis inter Fratres Harmonia? an non sit aliquis
male contentus? quæ male contenti ipsius ratio?

Semestrales

1^a Semestrales Relationes super singulis Fratribus.

- 1^a Quis egrā ordinem Fervor?
- 2^a Quales Dominantes eius Passiones?
- 3^a Cuius generis Divertimentis potissimum utitur?
- 4^a Qualis in Moribus, an laxus, an severus?
- 5^a An iuxta Planum Politicum mereatur Electis accen-
seri? si non? ob quale vitium, et an illud vitium corrigi
possit?

Super Negotiis Profanis omni Mense.

- 1^a Quanam Negotia decurrant, quae ordinem spectare possent?
- 2^a Quinam Amici ordinis, et Fratrum? quomodo iuvandi?
- 3^a Quinam Inimici, et quomodo coercendi? denique alia
Subtrata, quae se presentabunt.

De Politia.

Per Politiam intelligitur Practica, et Manipulatio Ne-
gotiorum, quae ad evahendam Felicitatem totius ordinis,
aut Quadri cuiusdam, vel denique quorundam Fratrum, vel
unius tantum Fratris conferre possunt.

Negotia haec omnia aut in Quadris legalibus, aut in
Conferentiis, aut per Correspondentiam aut denique per
Nuntium oretenus conficiuntur. Quadrum formale pre-
ter receptionem, Promotionem, Exclusionem, & praeter
Festivitatem Magnam, aut denique nisi Deputati a-
liqui pro Congressu generali, aut particulari eligen-
di erant, nec inditi, nec servari potest. Indictio Quadri
incumbit Magistro Sedis qui ad hoc Munus utitur
pro occasione, & comoditate Circumstantiarum, vel
Assistentibus, vel aliis Fratre suo. Securitas Loci est
primum Objectum, quod attentioni Magistri Sedis
tenerissime recomendatur, adeoque nunquam aliquod Qua-
drum in loco non optime perillustrato servari potest; Non
expedit

expedit etiam Quadra sapient on eodem loco celebrari, subla-
tis ornamentis &c: possunt haec in omnid loco, cujus aedificas
bene lateant, ac etiam tempore aestivo in Campo, in Syl-
vis, in Pallibus servari, modo Fratres, qui pro Vigiliis ex-
positi sunt, attentionem debitam adhibeant. Quadrum
pro gravitate rerum pertractandarum, & pro gradu Pro-
motionis celebrabitur. Quadrum semper dicto Magistra-
tu, provisum esse debet, et Prerogativa gaudet, secundum
pluralitatem Potiorum Officiales eligere, et installare,
quibus Frater igno tantum Magister Sedis autem duo-
bus Potis conuocaret, Secretarius autem Poti colligeret.
Omnia alia Negotia per Conferentias terminantur, quo-
rum ea a Quadris differunt, quod in his nulla Signa, nul-
la Formalitates observantur, adeoque Tales pro gravi-
tate Negotiorum hi vel illi Fratres secundum Metho-
dum praescriptam Invitationis vocari possunt.

Secretarius succinctum Protocollo cuiuslibet Confe-
rentiae conficere debet, in quo maxime ad Conclusiones
spectare oportet, Conferentiam etiam semper infalli-
bilem, adiectis omnibus viis, & modis, quomodo Deifum
in effectum ire potest, servare necessarium est.

Scriptura Magistri Sedis nota est, quae uti oportet
pro Correspondentia, haec nulli omnino alteri prater
Fratribus eminentioris gradus, & Secretaria pateat.

Correspondentia servatur vel intra Quadra, vel in-
tra quadrum, & Fratrem, vel intra Magistratum, vel in-
tra particulares Fratres; Si Quadra intra se correspon-
deant, Litterae secundum notam Scripturam confe-
ctae ad Magistrum Sedis inviantur, qui deinde convocato
Quadro, aut Conferentia, Epistolam omnibus ad Quadrum
spectantibus praesentibus perlegit, et Conclusionem neces-
sariam desuper format, et eadem Methodo respondet.

Magister

10.
Magister Sedis, cui optime Negotia ad Ordinem, & Fratres spe-
cialia nota esse debent, ita Fratribus presentibus, vel absenti-
bus committere sollicitus sit, ut presentes in dies, vel toties
quoties de Negotiis sibi commisijs et Personis eidem Magistro
Sedis Relationem faciant, absentes vero eidem scribant,
pro qua Correspondentia, pro tempore. Clarum Correspon-
dentia practicabilem assignet, quae autem tantum pro uno
Objecto deservire, & finito illo Negotio comburi potest;
ac nec potissimum Magistri Sedis intenti sint, ut nul-
lum Objectum, quod vel aliquo modo ad Nos spectare po-
test, negligatur, cuius autem Objecto perturbando unus
Frater, aut pro gravitate Negotiorum etiam plures depen-
tentur; Huc spectat observatio Personarum respecta-
rum, et Inimicorum Ordinis, vel Fratrum in particulari,
haec tanquam res summi Momenti peculiari attentione
trahenda est, Inimicus talis per plures Fratres conti-
nuo quæri, observari, circumdari debet, ut vix ipsi
Tempus supersit, aliquid contra Ordinem, vel Fratres
machinandi, et ut id, quod forsitan tentasset, illius notum
factum sine Mora pravariari valeat, et certe nulla
ars Latomio tantum Laborem, Solertiam, & Operam
exposcit, prouti Observatio hac Personarum, ab ea etiam
dependet tota Felicitas Ordinis, & Fratrum, per eam
habetur notitia Mundi, & Hominum, sine qua nullus Pro-
fectus sperari potest, per hanc deleguntur, Inimici ^{revertuntur et} ~~per~~ ^{revertuntur et}
nuntur, per hanc noscuntur amici, & juvantur, nullus
enim Inimicus vel Ordinis, vel Fratrum sibi met ipsi re-
lingui potest, sed cuilibet pro genio suo, Frater unus ad-
iungi debet, qui ipsum exequatur, omnia ejus Dicta, facta
observet, eadem Magistro Sedis referat, ut quantum potest
talem Inimicum corrigat, ubi autem Correctio desperata
fuerit, incumbit Magistro Sedis, se, aut Fratres contra
talem

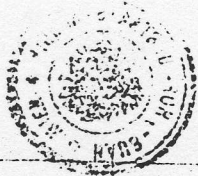

11
talem. Malivolum; aut per Quadrum suum; aut adiutoris
alterius Quadri tutum reddere; et talem qui plane Hono-
ri, Fortune, Vita cujuscumque Fratris periculum poneret, ex-
tra creditum, et potentiam mentem suam in Effectum de-
ducendi collocare. Omnia quae huc dicuntur de Relatione
orali, intelliguntur de Correspondentia. Necessarium est itaque
ad habendam perfectam Unionem; Harmoniam; ad faven-
dam veram. Co-intelligentiam; ad praevertenda omnia Ma-
la, et evchenda Emolumenta totius Ordinis, et omnia
Objecta, quae vel minimam attentionem merentur, et
quae ad Notitiam unius Magistri Sedi; pervenerint; ad
Provincialem Magistrum, et per hunc tam Quadris, quam
Supremo Magistro sine mora Commendentur; haec enim
Correspondentia est optimum Medium. Nos ubique Lo-
corum securus reddendi, et omnia possibilia media in
bonum Nostrum Convertendi; potest etiam in Casu ne-
cessitatis scribi e Quadro in Quadrum, et deinde tardius
idem Provinciali Magistro intimari, uno Verbo In-
imicus quivis Ordinis; Quadri, Fratrum, vel Fratris, om-
nibus Quadris, et Fratribus tanquam abominandus, per-
sequendus, et puniendus, quivis vero Amicus, tanquam
colendus, et juvandus notus esse debet.

Secretarius itaque Connotationes accurate super
omnia haec continuo succincte servare debet, quae etiam
sini casu singulari; saltem semel in Semestri Pro-
vinciali Magistro committi debent.

Correspondentia inter Magistratum ergo, secun-
dum Methodum explanatam consistet; illa autem
quae intra Fratres privatos intertenenda venit, si in Or-
dinem aliquem Influxum habuerit, brevissime, et qua-
cunque clari, quae in omnem Casum per Magistrum Sedi
Fratribus assignabitur, Conficiatur. Relationes

Relationes orales mane vel maxime Magistro Sedis fiant; et, poscente autem Necessitate toties, quoties, et ad habendam securitatem omnis Praecautio adhibeatur.

Invigilandum erit maxime scriptis, et Correspondentia Magistri Sedis, et Secretarii, qui sua Scripta semper apud Magistrum Sedis conservare debet. Haec omnia quodvis Evadrum in Cistula una, bene compacta, et firmata conservabit, proxima autem tempore Infirmitatis, Itineris, Arresti Magistri Sedis, Scripta omnia ad primum, vel secundum Chie Montem vel Secretarium deferri debent; Necessarium est itaque, ut ambo Assistentes, et Secretarius Notitiam habeat Locis, ubi Scripta degant, et ad talem aditus ipso pateat, ut eveniente Morte repentina, vel alio Fato Magistri Sedis, Scripta haec illis occupari, atq; in Locum securitatis portare possint.

Non tantum Objecta Ordinem, et Fratres spectantia, et Correspondentia Magistrorum Sedis subiaceant, verum ex quo Notitia omnium, quae contingunt, et aguntur, illis Fratribus, et Evadris nota esse expediat, et Nexus hic non tantum valde utilis esse possit, sed et Ordini, et Evadris ac Fratribus in oculis profanorum Magnum Creditum comparet, si omnia, quae etiam procul ab ipsis contingunt, ipsis nota sint; oportet ut quivis Magister Sedis omnes tales Eventus, qui vel aliquam Considerationem merentur, alius Evadris vel Magistratualibus, aut etiam Fratribus absentibus illis notis faciat, Possunt haec Relationes modo ordinari, aut vero Magistri Sedis occupati, etiam per quemcunque Fratrum perscribi; Interim tamen sollicite Cavendum est, ne fors res incerta notificentur, sed omnia illi, quae scribuntur certissima sint.

Passas, Evadras pro se interstenebunt, nec super illis ullas Relationes vel Ordini, vel Magistratui Superiori dabunt.

Objecta

Objecta Cassarum sunt:

- 1^a Utilitas generalis Ordinis, atque Effectus omnium illorum
quæ ad Nos spectant.
- 2^a Adjutorium Fratrum in necessitatem quamdam præter
suam culpam positorum.
- 3^a Beneficia Humanitatis erga Mendicos publicos, vel
privatos, infirmos, Orphanos, Mortuos.
- 4^a Pensiones profanorum, qui nobis utiles esse possunt.

Instructio.

Magistri Sedis contra Defectus Fratrum.

Facile est Viris, quos nosmet ipsi deliquimus, et quos
alioquin Ratio, et Virtutis Studium ad explendas Ordinis
Leges sponte sua ducit, imperare, interim, cum inter
nos inveniri possint discoli quicquam Fratres, qui neque
severioribus mediis coercendi sint, hinc Correctionem
horum hinc Punitionem putabamus circumscribendam.

Dupliciter Ordinis Reatum isthuc in Considerationem
venire posse, alterum quidem eum, dum quis Fratrum,
aliū quempiam Fratrum offendit, alterum dum in
ipsum Ordinem peccat.

Vindicatio primi Ordinis Reatus, cum directe totum
in Complexu Sacrum Nostrum Collegium haud feriat,
Studio, Dexterritate, ac Prudentia Magistrorum Sedis
quoniam ipsis etiam in Corpore Evadere relinquitur.

Aliam subeunt Considerationem omnes illi Reatus,
qui si Publicis innotescerent, toti in Complexu Ordinis
magnum allaturi forent Detrimentum, circa hos igitur
sequebantur Statuuntur.

Primus: primum et summum Magistri Sedis Medium esse
debet, tali Fratri a recta via aberranti, Errorem suum
claris

claris minime tamen asperis verbis, perspicuum reddere, et ab illo non tantum sinceram Vitii sui recognitionem, sed & veram et haud simulatam Penitentiam extorquere; Magister in eo Casu non Iudicem agit, verum Amicum; absit igitur omnis, Supercilii Severitas, verum Ma. scretudo, Dolor intimus ex Errore lapsi Fratris promanans, ac sincerum, ipsum ad rectam Semitam devocandi Studium, omnem ipsius istiusmodi Orationem animare debet.

Secundo: Si Paterna haec Monitio nullum, aut exiguum, in animo huiusce Discoli Fratris producat Effectum, tunc Magister Sedi advocatis in presentiam adhuc duobus Assistentibus, ac propter gravitatem unius alterius e magis meritis, Fratribus, hunc ipsum reatum paulo severioribus tali Fratri exprobrabit verbis, ac pathetice declarabit, nisi desistat, Correctionem huiusmodi reatus semet ad ipsum Quadrum vel invitum deferre debere; et haec quidem prima Methodus est, qua Errores obripi sine singulari Reflexione commissi corrigi possunt.

Tertio: Si Error per Fratrem commissus ex aliqua in, veterata Habitudine procedat, & Correctio vix sperari possit, Frater talis sensim sine sensu praetermitti, et a Consortio arceri poterit, ipsi autem pro Observatione aliqui Fratres deputari debent.

Quarto: Si tandem Delictum Fratris, ejusmodi Indagini sit, ut vel Malitiam praemeditatam, vel perversum, et incorrigibilem denotet Animum, atque Ordini noxium esse potest huiusmodi praetactio praetermitti, ad alia etiam Quadra Informatio dari debet, ut tali nullibi Locus pateat, dum interim omnes Magistri Sedi, per Supremum, & Provincialem Magistros de Pama eadem infligenda Consulantur, ac per Corpus horum potiorum Fratrum decidatur, quomodo talis indignus Frater miscui sui Iudicii puniendus sit; Interim cuius Fratri, vel reprehensio, vel exclusio, aut praetermissio appellatio patet

patet ad generalem Congressum, qui ultimum Forum est
Latomie, vel poterit etiam sibi Commissionem unam confan-
tem ex aliquot Magistris Sedi, & Senioribus Fratribus ex-
petere.

Supplementum.

In Supplementum veniunt huius adhuc aliqua per Ma-
gistros Sedium immutata inserenda.

1° Si Visitatio omnium Quadrorum per Magistrum Su-
premum legitime aliunde occupatum, aut impeditum
minus fieri potest; liberum erit huic, ad hanc Visita-
tionem vel Provinciale Magistrum denominare, vel
plane Magistris Sedi Provinciam dare, ut unus al-
terus Quadrum visitet, de qua tamen Visitazione Re-
latio genuina Supremo Magistro facienda est.

2° Si annuus Congressus teneri non possit, ratio cur
hic indictus non sit? Magistris Sedi exponi debet, &
poterit Defectus hic per Convocationem eorundem per
Partes, et secundum Circumstantias compensari.

3° Ex quo Muenus Censoris in omni Quadro videatur
non esse necessarium, et quivis Fratrum teneatur in-
vigilare Actis sui Fratris, ac etiam tales Observato-
res per Magistrum Sedi deputari possint, qui in suis
Fratre eundem observabunt, satius fuit, a Statutis,
ne huius Muneris recedere.

Supremum Ordinis Nostri Objectum est, Vires graves
honoratos, castique Cordis, sub tota Hungaria Corona spar-
sos, atque ita preparatos habere, ut hi ad omne, quod
ab ipsis Commoda generis humani postulaverint, suffi-
cienter parati, nihil Amore, Studioque in illud habeant
antiquius; at prout non cuius Individuo data est
ca mentis Elevatio, ut semet seu suis Viribus, sive alienis
Consiliis, & Exemplis e medio Communis Turba eripere, ac
non

non nisi sublimia, felicitatemque totius in Complexo Populi pro unico Actionum suarum Objecto habere valeat, ideo universa Ordinis Membra in duas Classes censebamus dividenda, alios quippe Electos, alios autem operarios, primos illos esse, qui Exemplis proba vita, virtutumque alij praeferant, sintque Ordinis ea Columnae, in quibus spes omnis habeatur reposita, alii ut ut in se probi Viri, ob meriti diocritatem tamen sive Talentorum, sive aliis rebus physicalis, vel morales Circumstantias ad peculiaris quaequam Ordini prestanda obsequia haud possint applicari. Jam reflexe ad hanc generalem Supremi nostri Fraternitatis Decem sequentia praecipuis requiruntur.

1° Ut singularis in assumendis Fratribus Delectus sit.
2° Ut Fratres ad quaequam generalis in ipso Ordine formentur Principia.

3° Ut singularis Fratribus inspiretur Ordinis Amor ad 4° quibusnam qualitatibus polere debeat Candi-
datus definitum jam habetur in genere per Catechismum: Caeterum sequentes adhuc Magistris pro ob-
servamine praescribenda sunt Reflexiones. Cum Com-
moda singulorum Fratrum praecipuis cura habere debeamus, hinc apte sequitur, eos praecipuis Mo-
dalitate bonam quaerendos esse, qui aut per se, aut per eos, apud quos Fraternitas valent, Fratribus reliquis utiles esse possunt, dein eos etiam praecipuis quaerendos, qui populares sunt, nam dum quispiam pluribus, aut de populo, aut aliis egregijs Viris placet, ut ut quorundam litates ipsius animi, non illius in oculos incidant, hoc tamen proborum Virorum Consensus, semper bonam quae-
piam supponit in tali Viri Dotes, Intereft praeterea Fratribus, ut nihil, quae alibi, aut privatim, aut pu-
blice aguntur, ipsos lateat; hinc de omni Statu, & Gene-
re

17.
re deligendi sunt viri, sed cum primis Meis, quodula famili-
ares, Confessarii; hi enim a potiori solent esse Deposita-
rii Secretorum; quae ubique, et ex iis in Comoda Fratrum
utilitatem trahere expedit; quâ ratione autem iisdem
Secretis utendum sit, et quâ ratione omnis abusus se-
dulo precavendus, ipsa Leges Prudentia dicant. In
quovis tamen ejusmodi Subjecto singulari Animi ho-
nestas semper supponenda est, nec temere quispiam re-
cipiendus; atque ideo, dum quispiam proponitur, nisi
celeriter neque Commoda Ordinis, sub Magistri Pedis
responsionis onere libranda, receptionem ipsius postu-
laverint, receptio ad unum annum erit releganda,
cui immediate unus Frater, per Magistrum deligen-
dus, qui ipsum per curriculum medii anni observet,
adjungendus est, quô evolutô, idem Magister scriptam
de Candidato, super animi Dotibus, Talentis, Moribus,
verbô Vitâ, et Virtutibus dabit Relationem; altero se-
mestri Candidatum hunc versus alter Frater habebit
observandum, ac per eum itidem similis facienda ve-
niet Relatio, quas Relationes Magister combinet,
atque pro re nata, aut ad Receptionem, aut ad Re-
pulsam progredietur. Duplex erit inde Commodum,
primum, quod non nisi lectissimos habituri simus Pi-
tos, dein, quod inde patebit, an delegati hi Fratres
adequatam Homines noscendi habeant Facultatem,
quae qualitas pro Electo absolute est necessaria, neque
ad hunc Gradum quispiam, ut ut alias omnibus Nu-
meris absolutus admitti valet, scriptas ejusmodi Re-
lationes Magister Quodri, in archivo secretiori Conser-
vabit, easque generali Visitatori necessario usu legendas
probebit, qui has cum Tabellari sibi exhiberi solita Re-
latione

18.

latione combinaturus est, huc ea etiam pertinet. Reflexio, quod non semper videndum sit, quales in presenti Animi Dotes habeat, sed an aliqua nova ipsi propria reddi possunt, quare si ^{aliquis} ab ~~ipsis~~ aut excellens Talentum, aut peculiaris Circumstantia Receptionem suadent, propterea, quod ille, non omnibus recte qualitatibus requiritis praeditus sit, non erit negligendus, quia Magister Sedis dabit operam, ut aliquis ex probatoribus Fratribus ipsi adiungatur, qui, an ipsi meliorem neque Animi Habitudinem instillare possit? videat, praeterea si Adolescent. quispian magnae Expectationis in eadem Vicinia reperiat, videbit perinde Magister Sedis, ut aut ipsius Subernator vir alias probus suscipiatur, vel vero Adolescenti tali adiungatur quispian e nostris, qui subinde Gustum ordinis ipsi instillare, ac ita a teneris quasi Unguiculis pro Nostrate formare valeat, quia ratione autem quispian nasci possit, ut ut. Experientia, matura Reflexio, et intima Cordis humani Notitia, optima sit hoc in papi Magistra, quaspiam tamen non obexis isthuc subjunget Observationes; quippe videndum erit, quoniam habeat Amicos, e quorum Moribus, aut Cogitandi Methodo, facile ipsum etiam attingi possumus; deinde quibusnam utatur Divertimentis, cuinam Passionibus deditus, qualis cum Mulieribus, ac amicis ille fidelis maneat, vel vero eos facile mutare consueverit, qualem se exhibeat in Secunda, qualem in Adversa Fortuna, qualis sit in suos domesticos, vel inferiores, an amorem ipsorum habeat, an an sibi met ipsi constet, an semper idem sit cum diversis Statibus, & Conditionibus Hominum, an non et Actiones suas, et Principia pro Diversitate Hominum, qui, bus cum conversatur, mutare consueverit? an non

illustri

Illustri quopiam sive Amicitia, sive humanitatis Facto Conspiciendus sit, quod tamen factum rite examinandum, et ex quo Motivo profectum sit, videndum; nam scire et indifferens, et etiam prava actio Virtutis Speciem mutare, ac Splendore illius refulgere solet, praecipuis, si quem olim habebat Amicum, qui casu aut Inimicus, aut indifferens redditus est, huius Conversationem haud fore negligendam, nam si hic debilis sit, ex eo infirmiora Cordis talismodi Viri facile cognosci possent, si Paterfamilias sit, ex modo, quo Domum suam gubernat, aut Praecepta educat, cogitandi ratio utcumque perspicui potest. Cuncta tamen haec Iudicia separatim sumpta, esse a deo aequivoca, ut ex aliquo horum lectum Iudicium formari nequeat, bene autem ex reciproca horum, et simili Combinatione, quorsum ut superius attentum est, Experientia, ac penitiori Cordis humani Cognitione Duce utendum est.

Reverendos autem praecipuis eos esse, qui singulares sunt Activitatis, singulorum Laboris Studiosissimi, hoc enim in agendo Contentio, supponit in viro tali, aut Studio, aut Glorie, aut etiam Ambitionis Passionem, quam, ut aliquis inter nos in Numerum Electorum referatur, aliquo in gradu perinde habere debet; Passio enim conformiter ad Ordinis Nostri propria Directa, optimos quovis producit Effectus, ex adverso Homo ignavus nulli proorsus potest esse Utilitati, quia ratione autem in Fratribus naturalem pro Activitate Dispositionem necesse est, haec adhuc magis accui possint, dicitur Puncto 2do

Huc pertinere hoc etiam, ut Magisteri Quadri vicissim, in promotione singularem habeant Delictum, quare

quare, prout in assumptione alieujus, non magis quam profani etiam Fines, ut ut non primarii, secundarii tamen esse solent, ita ex ad-
verso in Promotionibus omnes secundi fines plene excluden-
di, et non nisi Merita et personalia, & Latomica in Confide-
rationem venire debent, gradusque non etati in Latomica
exacte, verum Virtuti Latomica, rectaque Vita Premium
dari debet; ut minores viam hanc Indicii Severitate, mox
perspiciant, sibi non alium, quam viam Probitatis ad al-
tiora patere accessum; quia autem ratione Fratrum, Desi-
derium altioris Gradus inspirari debeat? dicetur. Summo 3°

Vigilantem prateriam esse oportet Magistrum Sedis, ut
pro Quodri Officialibus, quorum Electio ipsis Quodris relin-
quitur, non nisi Subjecta majorum Meritorum affum-
mantur, Officia autem in quovis Quodro precipua erunt
primus, et secundus assistens, Censor, Secretarius, et Mi-
nister Charitatis, prout regulatis omnis Politia ipsis
Quodris libera relinquitur, ita admittitur etiam, plura
pro ratione convenientia, & Necessitatis creare Officia,
ad prima duo Munera debent eligi unius Fratres jam se-
cundi Gradus, ut hi nempe in Quodro etiam hujus Gra-
dus Munia sua obire possint, pro Eligendis aliis possunt
etiam Tyrones ii applicari, qui meliori forent Expecta-
tionis, de Munus autem horum Officialium agetur separatin.

Denum ea etiam incumbere Magistris Quodri cura,
ut ad Congressus Fratres idonei, Ordinis studiosi, & Viri a-
lias illuminati exmittantur, a singulis autem 6° Fratribus
unus representans deputari potest, quoniam duo etiam. Vota
non tamen plura in unum Deputatum concentrari pos-
sunt. Ex ipsis hisce Deputatis jam apparebit, qualem
Magister Sedis in excolendis suis Fratribus Operam rin-
gendere aut velit, aut sciat, atque ex hisce Deputatis
metiendus

metiendus erit, et Zelus, et activitas Magistri Sedij. Ceterum dum superius in aliquot locis diximus quarendos esse Fratres, non intelligimus vite quodpiam artificium, omnia enim nostra opera aliquid illustre, magni, ac Ordini nostro commensurati spirare debent, absitque omnis mediocritas non nisi Animis congrua Minutia, sunt aliqui Moralista, qui id afferunt, quod si Virtus quoad omnes sui Relativitas reddatur perspicua, nemo sit ita improbus, qui ad eam illius sectandam non animetur.

Ad Punctum Secundum, cum Supremum Sacri Nostri
Catus Objectum sit, Commoda Generis humani omni
possibili modo promoveri, hinc praeipuum debet occupa
re locum Humanitatis Studium, sive Continuum, et ite
remissum, Nidus, quampiā vive Individui, sive in Com
plexo Genere humano prestandi utilitatem. Indivi
duis assistere solemus Consilio, aut Opera, Genere hu
mano aut Exemplis illustrioribus, aut cujuscūpiam
utilioris Veritatis sive Detectione, sive Publicatione. Igi
tur quoad Individua Magister Sedij non tantum in Con
ventibus una, ac particulari Societate de Excellentia
huius Virtutis ad Fratres omni cum Energia sermones
fauet, verum et sectiliori miseriore, aut aliqua Cala
mitate preceptis, vel etiam prava Vite Homines, quos
ad frugem revocare Publici interest, indagabit, atque
quānam ratione Auxilium ipsis ferri posset, cum
Fratribus consultabit, non patietur autem tam vixisse
in Consultatione subsistere, verum ad realem etiam
Effectum perduciturus est, nihil animi magis pericu
losum est, quam Exempla talis Inconstantiae praeter,
uti infra uberius dicitur; de effectu autem qualiter pro
curato, et etiam Dei Successu Magister Sedis Fratres sem
per edocebit, ut autem Fratres opera etiam succurrere
possint,

22.

possint, efficiat stabilienda in Quadris Cassa, hujus dimidia Pars
 convertetur in Commoda Quadri, et Fratrum, alia dimidia
 in sublevamen miserorum profanorum, quare Magister
 Sedis eo etiam sollicitus erit, ut praestantiora aliqua hoc
 in usum exercenda Charitatis Objecta. Fratribus suppeditet,
 quippe honesti aliquis Patris familias proliis, oruati
 Filium ad Opificium dare, cuiusdam Studioso Vita probis-
 sis, et excellentis Talenti, quodpiam dare subsidium, mor-
 bidum aliquem curandum, aut ad minus aliqua in parte pro-
 videndum suscipere, mortuos sepeliendos ordinare, et similia,
 quae ad emovendos Fratrum Animos plurimum facere pos-
 sunt; quare Magister Sedis pro sua Prudentia facile in-
 venturus est, quarenda Objecta Sed pro primis ea sunt,
 dum quis innocens Persecutionem patitur, huius enim bina
 praestantur Officia, dum nempe Innocentiam tutam
 praestamus, et Superbiam, atque Potentiam confundimus,
 In similibus casibus utatur Magister Sedis om-
 ni sua Energiâ, atque Favendiâ ad comprobendam hu-
 jus utriusque Officii praestiti Excellentiam, sed non suf-
 ficit, ut Magister Sedis hoc publico in Catu agat, nisi
 et domi sua harum Virtutum praebeat Exempla, ita
 si Verbis ipsius Actiones etiam Conveniant, longe spe-
 ratissimum sperare potest Effectum.

In ordine ad Genus humanum Magister Sedis frequen-
 tius et privatim, et in Conventibus Calamitates, quibus
 illud premitur, vivis adumbrabit coloribus, atque ad
 ferendum ipsi Auxilium Fratres omni cum Calore, et
 Enthusiasmo adhortabitur, docebit funestos Tyrannidis
 Superstitionis, illuminata Potentia, inde oriunda Vexa-
 tionis, Oppressionis, Persecutionis, aliarumque mille Mi-
 seriarum Effectus, demonstrabit deinde unice Ordinem
 Nostrum illud esse corpus, a quo afflicta, et fere ubique pro-
 culcata

culcata Humanitas certum possit expectare subsidium, nos igitur committere haud debere, ut illa spe sua frustretur, hunc in finem iis, qui Ingeniò valent, diversa sunt suppeditanda per Magistrum Sedij Thematata, quæ illi elaborare debeant; uti mox, ubi de Activitate loquemur, hac fusius pertractabimus.

Secundum locum occupat Studium Amicitia, quæ in mutua, ac benevola Animorum Condensatione quærenda est, cum nihil sit in hac ærumnosa Vita Dulcius Amicitia, Veritatemque hanc quisque sensatus facile adsequatur, nihil huius de ejus Præstantia loquemur; dicemus duntaxat, inter præcipuas Majistri Sedij Cursas esse debere, ut Studium Amicitia non illius quidem frigida, quam non esse præstat, sed ferventissima, Fratribus inspirare satagat, Huius rursus per Magistrum Exempla potius quam Præcepta danda sunt, Colat ille cum uno, alterove Fratre intimiorem Amicitiam, ac Sacras ipsius Leges ea asse observet, videbit per amicos suos, Amicitia talimodi Consuetudinis captos, mutuam hanc Benevolentiam ita propagari, ut omnes non tantum Ordini, sed & Amicitia Artiffimò sint iungendi vinculo; ad hunc articulum spectat Ingenuitas illa, & Candor Pectoris, quò proximis fulgere debent Fratres nostri, Omne artificium supponit Conscientiam propria Imbecillitatis, hinc quò quisque suis magis fidit viribus, tantò Conservit esse apertior. Mulieres, Sexus quippe imbecillior, sunt longe magis ad artificia idonea, quam viri, Quid nobis arte opus est, qui si Cordis nostri intimiora, ac excellentem Ordinis finem Orbi pandamus Admirationem Concivium, Posteritatis vero immortalem gratitudinem habemus expectandam

24.

standam, sed etsi nobilis hæc ratio nobis delfset, ac non nisi propria, sequeremur commoda, adhuc omne artificium fugiendum, ^{scilicet} quotidiana enim docetur Experientia, quantam in Animo Hominum Vitæ, qui in Suspicionem fallacia est, vocationis excitet aversionem, quantum item Vir candidi Peccatoris, omnia Corda Captivet, ut hæc quasi ipsi obviam ire videantur; ad partes Amicitie pertinet etiam Discretio, quippe ut Concreditis Nobis Secretis Sapienter utamur, aut ea nempe æternò Sepeliamus Silentio, aut si quæ Ordini operiamus, hæc talia esse debeant, quæ sine Detrimento Ordinis reticere non possent, id autem absq; Violamine Federum Amicitie fieri posse vel inde patet, quod id Conservatio Ordinis in Beneficium totius Generis humani exposcat, hujus autem Commodis Respectus cujusvis privati Cedere debent; Preterea Amicos in, indulgentes etiam esse expedit in iis omnibus, quæ a fragilitate humana promanant, Communis hoc magnis Viris Indulgentia, proficiscitur a Severo sui Examine, ac exacta humani Cordis Notitia, quo quis in se ipsum est severior, eo magis in alios est humanus, & indulgens. Satyra sunt Arma mediocri Genij; nec Homerus, nec Virgilius, sed neque Locke aut Newton Scribere Satyras, non est nostra res pravor Effectus reddere ridiculos, sed malum in origine suffocare, si Amicus noster, ut Exemplo utamur, quâpiam in actionibus utatur Frivolitate, non est nostri Operis Frivolitatem hanc exhibillare, cujusmodi procedendi modus, Levitatis nostre foret argumentum, sed Conemur potius, solidam, firmamque Cogitandi Rationem ipsi inspirare, et utriusque Effectus certos ob oculos ponere, procuratio ipsi quâpiam Mentis Robore, ac firmitate, Frivolitas sponte evanescet,

evanescet. Quod si contrariam huic arripuissimus Methodum, neque ille fuisset correctus, et adhuc aversum a nobis haberet Animum, ita de alijs Defectibus, qui tamen soli iu huius intelligentiae, qui non nisi ipsis nostris Amicis Detrimentum adferrent, neque indulgentiam ad ea Vicia quae Pravitatem Cordis presupponunt extendendam esse. Contra hoc enim, cum alijs probis Viris noceant; ea Alma, quae Studium Conservandi ordinis suppeditat, arripienda sunt. Fidem vero erga Amicos ita sacram esse oportet, ut antequam hanc frangere sustineamus; omnium charissimarum rerum; vita quippe, & honoris subire malimus. Facturam. Si in Fratres Sacris nostris Mysteriorum jam iniciatos ea cadere posset suspicio, ut ignora, re videantur, Vinculum Amicitiae non nisi circa haec nestra versari posse, vellemus huius id pluribus explicare, cum tamen id negocemus credere, ut Fratres videri quoddam, & abjectum habere possint Amicitiae Objectum, tunc ab eo praesumimus. Ceterum hoc etiam in passu vigilantes esse oportet Magistrorum Pedis, et illi studeant connotare, quodnam praecipuum Consistat Vinculum Amicitiae, tam inter Fratres, quam et nos inter et profanos, ut id quarenti Visitatori referre noverint.

Tertium locum occupat Studium procurandae Aequalitatis. Certum enim est, nos per Naturam Aequales esse factos, ac quid quid diversitatum, hodie inter Status subest, illud factitium, ac ambitionis opus esse, inde ortas esse partis Minoris Divitias, ac Potentiam, maioris vero partis Crumnas, ac diram Vexationem, neque existimandum est, quod per Deum, ne debili opprimatur, prospectum sit, Communis hoc est ignarorum opinio, qui

qui cum tranquille, et in abundantia vivunt, ad tutelam Legum,
 sub qua debiliorem perinde vivere afferunt, conclamando, semet
 ab illustri hoc, sed admodum difficili opere dispensatos esse
 credunt; Nos vero, qui pro Comuni majoris Numeri Prosperi-
 tate excubamus, ad severum Leges revocando Examen, Conpe-
 rire debemus; quod haec ipsae Leges, velut per Potentiores Con-
 dita, sint adhuc Instrumenta Oppressionis, et quidem eo
 magis periculosa, quod salutem praeferant Speciem Con-
 jiciamus Oculos unice in Sortem Contribuentis Nostri; videbimus
 ipsum sub immani paene fatiscere onere, cum tamen ipsi,
 nihilo majus, quam quod Leges admittunt, impositum habeatis
 onus; Calamitatis hujus ad vivum depingenda Imago, non
 sine Horrore aliquo Conspici potest, et cum in cujusvis
 probi Hominis Corde Indignationem excitet, de remediis
 est sollicitè cogitandum; nec est Locus, nec Animus, omnes
 Status per Opinionem, aut per Leges Stabitos convelle-
 verum unice illud, quod in Manibus nostris situm est Re-
 medium accipiendi, quod duabus potissimum Viis asse-
 quemur, Si quippe Magnos ad nostrum Statum revoca-
 verimus, parvos autem usque ad nos elevarimus; Solli-
 cite ergo inculcandum erit Fratribus, nullum reale om-
 ni illi Fulgori, quo et Divitiae, & Honores, ac Potentia re-
 splendent inesse Pretium, sed illud a particularibus Me-
 ritis esse metiendum, Creditum enim, quod ex Potentia
 nascitur, adempta hanc perinde amittitur, illud autem,
 quod ex Virtute promanat, ⁱⁿ ~~avum~~ ^{Durat} ~~quin~~ e casu adversa
 Sortis novum accipit Splendorem; si haec, et similia Fra-
 tribus per Magistrum Sedis frequenter, et cum Energia
 dicantur; avrescent paulatim majora etiam subsellia
 sciendum justum sui Valorem aestimare, neque ipsorum
 Oculi, ad Lumen momentanei alicujus Splendoris acutienti
 Principium

Principium hoc bene irradicatum, ac sensim omni cum Prudentia, ac Discretionem propagatum, eximias producat Effectus, quippe grandes hi, visò eò, quod Fastus, acit major Comitatus nullam penuliam in animis rectè cogitantium ipsis procuret Astimationem, sed frigidò sanguine hordæ, & Ambitionis Pintios intueantur, Studebunt soli, dum per humanitatis, æquitatis, ac plaudè agendi rationis Officia, sibi procurare gloriam, quanta, si hac cogitandi Methodus ad universos majores Domos pertingat, ex hinc sperari potest publica Felicitatis effectio? humanitas verò ergà inferiores propriis commendanda venit, hoc vicissim in naturali Aequitate fundatur: omnes sumis æquales nati, neque ullum inter nos Natura Discrimen posuit; si quibus igitur Contigit, Subditos, acit Famulos habere, hos mansuete habeant, sortem ipsorum non tantum, non cedant asperiores, veliet Conditione servitutis in se aliqvin difficilem, verum plaudà agendi ratione mitigent. Industriam, Pacem, Amorem Patriæ, apud ipsos perinde invehere Studeant, ut omnes hi inferiores, in simili Fratre non Dominum, verum sollicitum Patrem semet habere intelligant.

Quartò venit Studium inspirandi Silentii; si nulum nobis adeps Motivum quam exactissimum à Fratribus deposcendi Silentium, vel id solum sufficeret, quod ordo Noster secreto servari debeat, ac per in vigilandum sit, ne quæpiam ad profanos pertingat suspitio, sed respectu Ordinis provisum est solenni Fidei Sacramento, ac non debemus esse contenti, ut duntaxat hæc ex parte probi viri Officia expleamus, id ipsum

idipsum nobis observandum occurrat etiam in civili vita; ex
 etiam. Silentium semper constantis, et fixi hominis
 animi, maturique Iudicii est. Indicium, ut ex sola homi-
 nis loquacitate levitatem animi facile possimus metiri.
 Ex hoc videndum est Magistro Sedis, ut illi quidem, qui
 ex hoc respectu jam quamvis nacti sunt Celebritatem, in
 hac ultra quoque Conserverentur, quin alii etiam. Exemplo de-
 serviant, alii virisim. adhortationibus, sed propius Exem-
 plis Magistri Sedis ad colendam hanc Qualitatem exhi-
 beantur, praecipue autem Magister Sedis illos observare
 debet, qui cum quamvis Muliere intimiore sunt ami-
 citiam, sunt etenim aliqua hac in Conversatione Momen-
 ta, ubi totum Cor effundi solet, quare, si quidquam Ordi-
 nis Secretorum in vulgus dimanavit, tales primi in Sus-
 pitionem vocandi sunt, et Magister Sedis sollicitam
 dare operam debet, ut hac via in Originem Sceleris per-
 veniat. Observandi praeterea sunt ii, qui cum aliqua Pro-
 fano actionem nefas, quam cum ullo Fratre habent
 Amicitiam, cuiusmodi Amicitia Fundamentum per Ma-
 gistrum Sedis rite examinari debet, ac una videre, an
 non ejusmodi secundus Finis subesse possit, qui Secretorum
 Revelationem post se trahat, quin una, talis Frater Or-
 dini candidè detegere debet, quidnam dubit, quod, ut
 ut cum tali Profano connexus sit intimius, illum tamen
 ad ordinem recipiendum haud existimet? Quia ad ejus-
 modi Amicitias Magister Sedis semper virili oculis
 intentus esse debet, ac curare, ne sacra nostra Respu-
 blica quodpiam inde capiat Detrimentum. Dein Silen-
 tium etiam cum Profanis, non tantum ad res Meriti-
 Majoris, sed etiam Magis vulgares, extendi debet, sci-
 mus

mus enim ex simili aliqua Indiscretionem Summa Dididia,
ac mutuas Persecutiones ortas esse, & aliquam Mulier,
culis est hoc Commune, ut cum ipsa ex sua pence ad
sustinendam Conversationem nihil adferre possint, a-
liorum Confidentialis pro Discursus sui Objecto habeant,
denique hujus Qualitatis Preexistentia Communem Con-
fidentiam attrahit.

Quinto venit Sacer ille Furor, qui vulgo Enthusias,
mus nuncupatur, hic ex intima recta Actionis, & opinio,
nis Persuasionem promanat, facitque, ut dum quispiam
se recte et cogitare, et agere sibi conscius est, ab hoc nul-
lis Premiis, nullorum Metu temet abduci patiatur. Inter,
quis hoc Virtus non est Donum vulgare Animorum,
oportet cunctas Sententias jam examinasse, et pro-
vas aliorum Actiones sibi jam abunde perspectas habere,
ad hoc, ut aliquis sua Sententia, suisque Actionibus
contentus sit, Nos hic Enthusiasmum ad alia haud
extendimus, verum revocamus unice ad Ordinem nostrum
et certe si ubi, hic certe Enthusiasmo locus est, nam
sive Excellentiam Ordinis, et Constituti finis, sive for-
mam. Gubernij, sive privata Emolumenta Consideremus,
nulla certe in hoc Orbe Societas tot titulis, ac nostra
nobis chara esse potest, hinc nihil est Magistro. Sed
negligendum, ut ultimam Devotionem erga Ordinem
inpiret, quod tanto erit facilius, quod non circa
res imaginarias, verum reales versentur, et quidem
cas, quibus humana Mens nihil excellentius inve-
nire potest, dum igitur de rectitudine tam Intentionis,
quam et Actorum nobis consci sumus, quisque utique per-
videt, et singuli nostrum, et totius generis humani in-
teresse,

teresse, ut ordo Noster nova in Dies omni in genere capiāt Inven-
 menta, Et hoc est citiū quod Enthusiasmus, seu Intensio ardoris,
 sit in provehenda Ordinis Incrementa directi Desideriū ver-
 sari debet, pendet hoc a fauendia, dexteritate, atque itidem
 Exemplo Magistri Sedis, ut Protestantiam sacri nostri Col-
 legii Fratribus perspicuam reddat, neque dubitari potest,
 quemvis honestum, et recti Studiosum Virum, summō ac-
 centum ite in commoda Ordinis Desideriō, cur autem in-
 terproximū hunc gradum requiramus, ratio est, primō, quod
 itidem generale nobis sit Principium, ut nihil mediocre
 cupiamus; Sed pro ut finis nobis sublimis positus est, ita
 cuncta Media sint perinde sublimia, deīn quia nobis
 notum est, Hominem mediocri Desideriū semper effigna-
 rum; ac in lethargio suo Torpore conquirere, neque il-
 lum in agendo activitatem, ulla ratione, quam Deside-
 riū ad assequendum finem Ardore procurari posse.

Sexto venit Animi Constantia, quæ ea est, dum
 quis a præsuscepta semel Intentionis, sua Executione
 proseguenda non recedit, ut ut hæc qualitas robur,
 firmitatemq; animi jam præsupponat, hanc autem
 inspirare sit admodum difficile, multum tamen pos-
 sunt et Exempla, & sollicita Adhortationes; confert
 huic multum præprimis illud, ut Fratribus perspicuum
 reddatur, nihil in hoc universo Orbe humano Ingenio
 impervium esse, et certè si ad Exempla, vel Catiocini-
 um curreamus, facile apparebit, Regna fundata non
minus, ac destructa esse per obscurum quempiam Ho-
minem, modò irremissis obtinendi sui Finis adfuit Ni-
 sis, Nunc Magister Sedis in rebus parvis, & obviis, quo
 tamen quamquam in exegendo Difficultatem supponunt,
 Con,

Constantiâ sua Exempla præbere, alios vicissim præsertim Metuulosos ad Ictandam hanc Virtutem manuducere debet, quippe in occurrentibus circa ipsos casibus, cum iidem Consultare, ac in effectuione fortiter, ut Virum decet cooperari. Unum aliudve Exemplum quod succedat, diu nequit, quantam in animis imbecillium etiam Hominum faciat Impressionem, quod si non succedat, causa obstaculi ritè examinanda est, ac interea haud Conquiescendum, donec omnia talismodi Casus Correlativi in aperto Constituantur, unde pro futuro Consilium capi possit, de constantibus unice Viri, ^{autem} ~~certa~~ Laus Viri resolutus diu potest, quod in suscepto Consilio Prudentiam, in exegvendo verò firmitatem, ac Constantiam supponit, quin si aliquid etiam temere inceptum est, dicimus in rebus haud summi Momenti, adhuc tamen prosequendum est, præstat Consilium aliquod malum succedere, quam vel unum Inconstantis dare Exemplum.

Septimò locò ponimus Studium inspiranda activitatis, et certè nihil est turpius quam Viros a Natura munificè omnibus adminiculis ad Summa donatos in Torpore, et Ignavia langvere, inde omnia Mala, quibus in præsens humanum Genus affligitur suam ducunt Originem, dum nempe quidpiam improbus perspectâ Concivium suorum Ignaviâ, diversarum; aut Opiniorum, aut Oppressionum Legum ipsi imposuit, neque inventus est, qui perspectis pravi talij hominis Intentionibus partes Coetaneorum suorum tuendas, ac moliminibus improbi Scutum Virtutis opponendum suscepisset; Similiter abominanda Tranquillitas in proprio Amore ~~commota~~ fundatur, dum parum ^{summus}

Summus solliciti de alijs, modis opes nostrae crescant, & honores super Capite nostro cumulentur, ad Viri Studio. Virtutis auensu, suam non circa se, verum in Concivibus suis quaerit felicitatem, examinat ipsorum sortem, ac donec eam felicem reddat, nulla felicitatis nisi forte Conscientiae Lecta sua. Intentionis potitur parte, ad propulsandam igitur non nisi vilibus animis propriam Ignaviam Magister sedis studeat Fratribus suos continuis occupare, eos propriis, qui paucioribus profanis detinentur Laboribus, occupationes autem ita accommodanda erunt, ut ii, qui Talentis, aut litterarum Cognitione pollent, versentur circa res eruditae una, acutiles, alij autem occupentur rebus Cognitioni ipsorum, aut dexteritati Commensuratis, hunc primum Ordinis Fratribus dentur per Magistrum sedis diversa Themata super quibus illi Dissertationes conficere debeant, et quidem verbi gratia:

Pro Ecclesiasticis: an Mores hodiernorum Romanorum, vel antiquiorum Idololatriae addictorum meliores sint? ac si sit quaequam Diversitas, unde hoc legi debet? an sublata apud aliquam Nationem Inferni Opinione Mores in melius, vel deterius versantur? cum subiungenda Ratione: an possit existere Atheistarum integer Populus, & quales arceat eis Mores? quid pro Societate sit praestabilius, an alij, quos Cives habere qui sint Athei, sed verae Virtutis Cultores? vel qui sint in Exercitiis Cultus Divini exacti, alias vero improbi Homines, et reliqua his similia. Ponemus autem Studio in omni linea quicquid quaestiones, quae cum fine nostro immediatum habeant nexum,

nexum, seu cuius solutis quempiam in Felicitatem publicam habere posset Influxum.

Pro Militaribus: an prestet in Regno Milites Stipendiarios, vel gleba annexas habere? quid magis Militem excitare possit? an spes obtinenda gloria, vel Mercedis? aut vero Amor tutandae Patriae? An Militari Disciplina absque ea etiam, quae hodie viget, absoluta Superiorum Potestate rite conservari posset? An bona sit Institutio, ubi Adolescentes pure pro Statu Militari Educantur? quomodo attus subsistens Rivalitas, vel Orium inter Statum Militarem, & Civilem opportunissime sufferri possit? Quid sentiendum de Iuramento, quod Dasim Disciplina Romanorum Militum efficiebat? an non posset aliquid similis hodie inveniri, quod huic Das. aequipollere posset?

Pro Politicis: An Hungaria pro ratione Armentorum major Impopulatio desideranda sit? si ita, an Coloni ex exteris Provinciis evocandi? vel quomodo aliter prospiciendum? an optandum sit Hungariae Comes, cum? si ita, qualiter, et quibus cum articulis promovendum? Qua melior Lecta repartitionis institutenda Latio? Qualiter cum Interventione Militis cum minori Populi aggravio procedendum? Qualiter Sors Colonorum melior reddi posset? an possint suavi Lecti Limites figi? et quoniam sint illi?

Pro Moralisticis: Quoniam Moris expediat ^{et} Populo publicam Felicitatem zelanti? quoniam regni Moribus Populi commutationem movere potest? In quo Conditi-
tat amor Patriae? quâ ratione ille magis Communis reddi possit? Quoniam debeat praecipuum esse obiectum in Educatione? quomodo amor Generis humani,
cum

34.
cum amore Patriæ, qui exclusivus esse videtur conciliari pos-
sit? In quo consistat Felicitas publica, & privata? An
sufficiens, & stabile Momentum sit ad Juvenem in Exer-
citio Virtutis conservandum, nanciscenda intrinseca
Satisfactionis Desiderium, vel adhuc acquiri debeat Stu-
dium Gloriæ, Mercedis, &c.?

Pro Juristis, et Publicistis: Quenam sit realis Re-
gni Nostri Constitutio? an ea in illo statu conservetur
in quam per Leges reposita est? an Pars aliqua la-
befactata, & quomodo reparanda? Quæ optima Gubernij
Forma? an quævis, cuivis Regno sit accommodata? vel lo-
calibus Circumstantiis commensuranda? An propter
Stabilitatem semel Constitutionem semper conservare?
vel illam pro Novo rerum situ, in illam, vel hanc
Formam mutare? &c.

Ita quoad Ceteras Literarum Partes, eâ tamen
semper ratione, ut non vana Ingenij Offentatio, verum
Utilitas semper publica. Basim Dissertationis Consti-
tuit, si quæpiam inter Nos melior inveniatur Dis-
sertatio, jam aderit modus illam publici Juris ef-
ficiendi, ac meritas Authori reddendi Laudes, sed
ut ut hoc desint, sequetur Posteritatis Benedictio, quæ
æquior esse solet, ac civitanei nostri, Dissertationes
hæ in particularibus Conferentijs perlegi, & examinari
possunt, absit autem omne in discutendo Fel & Ama-
ritudo, si etiam quæpiam ridicula videantur, hæc
explodi non debent, verum placida Chrysi perstringi,
Omnes autem Dissertationes penes Archivum Lvardi
conservari, ac subinde Visitatori exhiberi debent, qui,
si quæpiam ex his digniorem inveniret, illam ad
Congregum

Congressum deferret, ac ibi partim pro exemplo, partim pro
obtinenda probō viris digna Mercede, Communi quippe
Ordinis Satisfactione publicabit, earumque Impressionem
prouocabit. Secundi Gradus, vel debiliore Ingenij Fra-
tres diversis Charitatis Operibus occupari debent, aut
ita, quae in promovenda Ordinis Incrementa directa sunt,
utpote: Locatione diversorum Ordinis actorum, Expedi-
tionibus in Commune evadere bonum susceptis, Instructi-
one miserarum Prolium, assistentiā, & adiutorio Mis-
erarum, & opus indigarum personarum, aliisque huius-
modi, quae Prudentia, & Circumstantiarum Ratio Ma-
gistro Sedis duxerit. Non sunt autem etiam physica
Pericula negligenda, quibus aliqui Fratres magis a Na-
tura robur nacti obijici debent, ut quippe Corpore ad
quodvis Periculum obduratō, hac ipsa firmitas Sen-
tim ipsi etiam Anima reddatur propria.

Jam superius ad primum dictum est, Praefantiam
Magistri Sedis ab exmittendis Deputatis metiendam
venire, si igitur Congressus consererit, Deputatos quos-
piam, & zelo Ordinis, et Notitiarum Varietate verā
ac Soliditate semet proximis distinguere, justum
est, ut suam ergā talem Magistrum Sedis ostenderet
gratitudinem, hunc igitur in finem, ultra Magnum
Magistrum, & Provincialem eligentur adhuc per Con-
gressum duo alij Fratres, qui Congressui semper ads-
sunt, hocque Tribunal super Meritis Deputatorum de-
cidet, ac si quos, semet distinguentes, comperiret, ho-
rum Nomina in honorem Magistri ipsorum, auxilio pe-
culiaris facienda erit Mentis, in certum Ordinis Li-
brum, qui Monumentum Gratitudinis nuncu-
pabitur, referenda erunt, Hos autem Meritorum Str-
ditos

36.

litros vel ex eo omnino severos, et a studio partium alienos esse oportet, cum, si vulgari Merito huius tribuatur Honor, de Minutio huius omne amissura sit Pretium, Libet huius Grati- tudinis, omni quinto anno, dum Anniversaria nocte per Nos Stabilitatis Solennitas celebratur, atque hinc in finem omnes qui possunt Fratres Conveniunt, occasione aperienti di Congressus perlegetur, Si autem Magistri sed quorum No- mine in hunc librum referentur, Communem totius Pa- tri- corporis accipiant gratiarum actionem, quae omni cum De- centia, sine tamen ullo Fastu instituerenda erit, Dein, haec nostra in eam Grati- tudo per universa extraneas Quadra- quibus cum nos Coniungemus, erit publicanda, item dum mori ipsum contingeret, sumptibus Provinciae Maxima Monumentum ipsi erigetur, ac Praes, si medius sit de- stitutus, si autem has non habeat, quispiam ex ipsius Fa- miliaribus expensis Ordinis ad mortem intertextenebitur, et praeter in Honorem ipsius, aut Poema quodpiam, aut funebri- oratio dicetur, ac foris in exteris ditionibus, quod Fama illius per totam Europam dimanet, excudetur, Interea autem circa procuranda ipsi temporanea e- trum Commoda, Congressus erit sollicitus.

Octavo. Silentio praeterire non possumus Honestatorem
cupis Studium praecipuum est Patriae Ornamentum,
neque ex eo ad postremum hunc Locum rejicimus illustrem
hanc Virtutem, quasi cura illius, primo post reliquas
habenda foret, sed quia, cum hanc alioguin in quovis
Fratre supponamus, nostras duntaxat hoc in passu
delegendas duximus Cogitationes, Honestum Virum
intelligimus eum, qui Officia erga Deum, erga Patriam
erga Amicos ad summum explet, Fuit olim Tempus, ubi
inter essentiales honesti Viri qualitates, Religio censebatur.
ast

atque hodie complures ipsi Divinitatis Zelosi Cultores, hanc
Qualitatem ab Honestate putant sejungi posse, Nos
evidenter vehementer cupimus, ut omnes Fratres solatio-
ne Divinitatis Idea participes reddantur, si tamen
quempiam Divinitatis ignarum esse contingat, ipsa
Ratio ordinis, ut nempe nostrum Creditum Sartum, te-
ctumque Conserveamus, id exposuit, ne hi huiusmodi
sua Pensa publica reddant, aut alios, apud quos hoc
Dogma funestum nefors produceret Effectum, in suam
Sententiam pertrahere satagant, Quin prout aliquis,
qui nullam habere dignoscitur religionem ad ordinem
nostrum assummi nequit, ita si quempiam observet
Magister Sedij in deplorandum Atheismi Errorem me-
dico tempore lapsum esse, hunc ad Semitam Veritatis
omni tamen cum discretionem, ne quippe Error ipsius
aliis delegatur, deducere debet. Sed et alias omnem
adhibere operam, ut quisque Fratrum, Ecclesiae, Cui
additus est, cultum etiam externum rite observet.

Officia erga Patriam sunt ea, dum quis Reges,
Moresque Rectos Patriae, ita semper sustinete Con-
tendit, ut potius Facultatem, & Vita ipsius Sacturam
malit, quam illas sive infringere, sive quantum in
ipso situm est, per alios etiam infringendas ad-
mittere velit. Non existimet aliquis, nos Principis
oblivisci, dum Patriam nominamus, subintelligi-
mus Principem, qui ex Lege Caput est Nationis una
ac Pater, qui cumque Amore Complectitur Patriam,
diligat et Regem, dum iustus est, erit autem ille tan-
to magis Iustitiae Cultor, quo plures in quopiam
Regno

Regna invadenti fuerint boni Cives, qui nunquam propriam, & communem
 patriam semper Utilitatem, pro omnium statu & felicitate
 scopo habent, Rex Princeps depravato animo, Phrygum, qui
 peccat, aut illius animus primum per viles adulatores cor-
 rumpitur, hinc odimus singulariter eos, qui omnes suas
 actiones ad conciliandum Regis Amorem conferunt, & stu-
 dium hoc immoderatam induit Ambitionem, nam qui
 modo ille Regem, cuius personales non noscit, et vix un-
 quam noscere poterit Qualitates, amare propter ip-
 sum potest, amatur, aut potius amare fingit,
 ut aut Potestate illius, in sua Commoda uti possit,
 aut favore ipsius immoderata sua Ambitioni satis-
 faciat, Si quis Rapax sit, inditam a Patria Patria
 Charitatem, ob privata Commoda extinguere, rapax
 erit ille idem Regem ipsum, ob spem majoris nefarii
 Commodi prodere, Hinc est, quod Sententia Nostra si-
 miles adulatores merito Crimine laesa Majestatis re-
 tentur, dum quippe pravis suis Consiliis maximum Re-
 gis Nomini adferunt Detrimentum, horum enim opera
 fit, ut Rex Populi Amorem amittat, quod utique nullum
 pro Rege majus Detrimentum esse potest, Hinc dum
 quis Patria servit, Regi servit, Ceterum qui Patriam
 diligit, diu, nocturne circa id versari debet, quod ra-
 tione se ipsi utilem exhibeat, propriamque ratione
 cam Morum partem, qui boni sunt, Conservandam,
 qui vero depravati, corrigendam procuret, Reliqua
 omnia Emolumenta, uti sunt Literatura, Divitiae,
 Potentia, periculosa sunt, et citius, tardius, Servi-
 ciem afferunt, deinde videre debet, ne quae Populi Pa-
 ribus

rebus prima Necessitatis, quæ ad Victum, Vestitum, et habitationem pertinent, destituantur, Demum ne ullatione Potentes debiliores opprimant, verbò ut omnibus Viribus connitatur; quò major populatium suorum Numerus, felix sit, id est, ut omne id, quod sive Animam, sive Corpus torquere posset, quantum humana Conditio admittit, ab eisdem absit, vel avertantur.

Avanam sunt Nostra erga Amicum Officia atque quisque intelligit, hæc tamen præprimis eo referuntur, ut ipsius Commoda Nostris præponamus, ex hoc præmium fuit Sacrificium illud, quod sæpe Amicitia a nobis deposcit, Item, ut omnem vitemus, cum ubique tum præcipue in Amicitia Adulationem, ac vitia Amicorum Nostrorum candido pectore aperiamus, ac de cætero Commodis ipsorum non minus, ac vitis illorum ameniori cedenda nullò non tempore studeamus. In reliquo ad Honestatem pertinet Pactis stare, et his quidem non tantum solennibus, sed simplici etiam Promissione, Et ideo Cautos nos esse decet, ne quid temere promittamus, ut quippe ad Necessitatem frangenda Promissionis Nostra haud reponamus, Sed præprimis honestum Hominem Veritatis Studiosum esse oportet, ita nempe, ut a Veritate disceda, dum res poscit, nec ullò metu deterri, neque ad hanc tegendam ullò Premiò semet adduci patiatur, horret verò præprimis ead. æquivocas Declarationes, quibus abjecti non nulli hominiones utuntur, honestus Vir, virtutem in fronte sua gerit, et eandem firmò gradu circumfert, verbò honestus Vir pro omnibus suis Actionibus Probam, & Virtutem Duxem sequitur, Probitas autem est, dum neminem læseris, Virtus vero, dum

cuique

cuique tantum, quantum interest boni, atque utili, prestiturus.
Inde patet Sacri Nostri, quod Struere persequimur Edificij Ba-
sim Virtutem esse, ac proin vel ex hoc patere, quem vis pro-
biam Virtutem, summo Ordinis Nostri ferri debere studio,
quod tertiam Diuicursus Nostri partem Constituit.

Ad Tertium, nihil esse opportunius ad inspirandum
Ordinis Amorem, quam hunc, secundum omnes sui Parte,
Fratribus perspectum reddere, si finem ordinis exami-
nemus; est ille ita nobilis, ut eò humanum Ingenium
nichil sublimius invenire possit, Salus quippe Populi,
si formam Gubernij spectemus; est illa ejusmodi, a qua
Basim Libertas constituit, aurea vox Libertas a qua
omne Pretium non nisi Anima honesta, & illustres per-
videre possunt, ea Gubernij forma, qua viros graves, di-
cretos, a prejudiciis licentiae non minus ac impoten-
tis fugi immunes, quosve provehenda publicis Feli-
citatis studio exactius, quam ulla Legislatio possit,
Copeclaverat, Viros denique Ambitionis, ac privatae
Utilitatis non tantum ignaros, sed Contemptores, verbo
lecti, honestique studiosos decet, si denuum Media, qui-
bus ad assequendum finem utimur, ad Examen levoca-
mus, sunt unice probi Mores, quorum Praecepta non
minus, ac Exemplum dare volumus, quis erit adeo fri-
gidus ad Sacrum Virtutis Nomen auditum, qui per-
spectis omnibus his Sacri Nostri Instituti partibus, pe-
dibus, manibusque in ordinem nostrum non properet;
aut si jam in illustre hoc gremium admitti meruit, ad
provehenda Sacri Cetus Nostri Commoda non exar-
descat, Videant igitur Magistri Sedj ut cuncta haec
Excellentiam Instituti nostri manifestam reddentia ad-
iuncta Fratribus ob oculos ponant, quod quidem Finem
Supremum

Supremum attinet, ille utique Ipsis explicari nequit, ast
Animos duntaxat ipsorum, ad prosequendum hunc ma-
gnum Scopum preparare; sed & de reliquo, si omnes Ac-
tiones et Magistrorum Sedis, & Quadrarum Objecta ad
propositum Finem levocentur, facile quivis Fratrum
in Amorem Ordinis arripietur; Quod Toraxam Guber-
nq attinet, nos equeidem huiusque omnem vicinorum
Quadrarum Nostrorum. Dependendam effugimus, ac ita
volente Supremo Architecto fugiemus, deinceps etiam,
ac quis nobiles hos Natura Stimulus sit secutus Effectus
apparet ex tanto rerum Nostrarum Successu. Quippe
eos duntaxat deest esse dependentes, qui sui ipsius
gubernandi incapaces sunt, neque dicat aliquis, nos
etiam nostros habere Magistratus, quibus ita prout
vicini Nostris parere debeamus; est enim magnam
nos inter, & illos Discrimen, nos ipsi creamus nobis
Magistratus, et quidem eos, quorum Probitas, Justitia,
et Zelus perspectus est, illi ius parere debent, quos
aut Libido aliorum, aut Sors fortuita dederat, Ve-
rum est equeidem, magnam fore Magistrorum etiam
apud Nos activitatem, sed Magistri Nostris non Vi-
ris, sed Cordibus imperant, nec imperant Verbo, ve-
rum Audio⁹ Celsitudinis, cui nemo utique nisi infu-
mus resistat, illimitatam esse ipsius ad Bonum acti-
vitatem, nullam vero ad faciendum Malum; Et si,
quod tamen non speramus, aliquo mi populi lecti Limi-
tes transcendant, cum alioguin omni anno Congressus
celebrari soleant, opportunum huic Defectui afferri po-
test Remedium, et interea etiam Magnus Magister
quam

quamprimum de minima oppressione interpellatus fue-
 rit, Medelam in Continenti positurus est. Deinde per
 Congressum aliquem ea duntaxat tractantur, quae to-
 tum in. Compleas respiciunt ordinem. Plurima sunt
 Quadorum privato cuncta arbitrio, uti est Cassarum
 Institutio, Quodri Politia, Boni Mores, qualiter aut
 Conservandi, aut invokendi? Magistratum suorum
 et electio, & Novorum Constabilitio, Exercitia charis-
 tatis, receptio Profanorum, Correspondentia cum alijs
 Quodris, circa quae omnia, Leges sancire, & quidem Le-
 ges quod ipsos obligativas, integrum est. Prate-
 rea non negligenda etiam Fratrum privata, seu pro-
 fana commoda in quibus provokendis, singularem
 adhibere debet Magister Sedis Diligentiam, ut Fra-
 tres intelligant, non fuerat duntaxat istis fieri
 Promissiones, verum vim Sponsionum Nostratum
 sentiant etiam. Habebit equidem Magister Sedis, si
 omnes Muneris sui partes vite explere velit, cum innu-
 meris Difficultatibus colluctandum, atque Animum alta
 petens, dedignatur tale quid persequi, ad quod cuivis
 Ignaro semita pateat. Quod plures invenit Difficultates,
 tanto amplius crescit ardor, easque ita facili superat.
 Animo, ut dum jam in scopo congregetur, quasi nihil egi-
 se videatur, Animum proprium ad fortiter tollendas
 non minus, ac letandas Persecutiones preparationem
 habere debet. Nulli, majores excitantur Inimici, quam Pro-
 texti per veri studioso, hic se monstrat, verum esse Lato-
 rum, sibi quae pulchrum illud nefas cupis hite applicari
 posse. Virtus non territa Monstris.

Codex Constitutionalis Provincia Latomia Libertatis.

Caput I.

De Systemate Latomia in his Regnis.

Juxta Constitutiones in generalibus 22^{ae} Xⁱⁱ Mensis
5775. ac subsequē etiam celebratis Congressibus Commu-
ni eo concurrentium Fratrum Consensu sancitas, pro
constabiliendo, ampliandoque in Regno Hungaria, Par-
tibusque eo annexis sacro hoc ordine, Systemati item,
ac periodicā quarumvis Operationum, et Correspon-
dentiarum, mutuoque Cointelligentia introducenda
Manipulatione, ex universis sub Corona Hungariae
actualiter existentibus, ac in posterum creandi La-
tomis efformatum Provinciale Corpus, Magno propriis
ordinis, ac altero Provinciae Magistris in generali
Congressu electis, & eligendis provifum, sicut quolibet
anno ergā alterutrius praefatorum Magistrorum In-
dictionem, ubi Commodius, & securius, visum fuerit,
eā Ratione Congregabitur, ut singula quadra medio
exmittendorum Individuorum suorum eo concurrant,
ita etiam ad generalium ejusmodi Congressuum
Spharam, non solum totius in Concreto Ordinis, sed
et quorumlibet Quadrorum Merita spectabunt perti-
nenda, Extra Congressus porro ejusmodi, quemadmo-
dum Quadra quot quot illa successivē etiam erecta
fuerint, plenā respectu sui Corporis, in eo sive Poli-
tica, seu Oeconomia regulando, gaudebunt libertate
ita quoque, nullum Quadrum respectu alterius aliquam
agnoscat Dependētiā, ac mutuat duntaxat Cointelligentiam

teligentiam, et correspondentiam ad invicem forebunt, a Magistro vero Ordinis, et Provinciali Magistris per Informationum Prestationem, et Propositionum, ab eis fiendarum liberam Acceptationem non nisi Correspondenter dependebunt.

Caput II.

De Materialibus, Signis, et Apparatus.

Quoniam Diversi, qui ab olim apud Latomos uti videntur Apparatus, Graduum item Insignia, et Quadrorum Ornamenta, Proditiōi potius Secretorum deservitura observarentur, quam ut essentialiter ad Quadrata, et Latomia Consistentiam requirantur, Consultius igitur videbatur Congressui generali ejusmodi Apparatus, et Insignia per totam hanc Provinciam abrogare, et inevitabilem duntaxat p. prout suis Locis patebit. Quadrorum Instructionem definire, generaliter autem pro Quadrato cujusvis gradus rite confectum Planum cum subnexa Explanatione reservare.

Caput III.

De Latomia reformata.

Latomia in septem gradus prius Divisa nempe Fyrionem, Sodalem, Magistrum, et Scotensem, Electum de novem, Electum de quindcī, et ultimum Gradum I. modo in tres dividitur; nempe primus gradus est Fyr, et Sodalis indivisi sumpti, secundus est Magister, et Scotensis, Tertius sunt duo Electi. Secundum novum Systema reformatum ultimus Gradus nunquam confertur in Forma.

Caput IV.

De Qualitatibus Latomo necessariis.

Latomo debet esse vir bone aetatis, id est 50.um Annum non

non excedere, et 20to Superare, et plenā Sanitate, plenīs viribus Corporis, omniumque Membrorum gaudere. Vir a natura deformatus, aut per Infirmitate, plane Deformatus recipi non potest, Sed qualitates animi ejus multo præstantiores, et eminentiores esse debent, Sicut Textus, Mens Sana, & a præjudiciis defectata, Conimpavidum, sunt qualitates prima, & necessaria Latomæ. Vir ille, qui aut Crimini, aut Mulieribus, aut pravis Moribus, vel tandem Tyrannidi, Vita quæ molli indulgere appetit, vel etiam nunc addictus est, Semel pro semper a Latomia excluditur. Vir incafus magnarum Actionum, Amicitia, Amoris Patriæ, & Libertatis, Præjudiciis obsecutus, vel ad vitium, & Vir, tutem indifferens, tanquam Ens non necessarium pariter excluditur. Non agitur huius de quantitate, Sed de qualitate Fratrum, Passiones Dominantes Latomæ debent esse. Amicitia indissolubilis erga omnes Fratres, felicitas supra Estimationem procedentem a mutua Notitia Virtutum, Amor gloria, Honoris, Patriæ, Libertatis, Boni publici, denique totius humani Generis. Inter primas & maxime necessarias qualitates Latomæ est practica strenuissima obligationum profanarum, præterea requiritur, ut Latomus summum Desiderium monstret in Latomiam recipi, et profanus talis, qui Difficultates nescit, recipi non potest, Sine Constantia denique, & Observantia genuina articulorum Latomæ, sine Fuiturnitate sæpius comprobata, nec Exortio Receptionis locum habere potest, itaque multis quæ, ut ut alij Virtutibus fulgens, pro Latomæ inhabilis est.

Caput V.

Caput V.

De Instructione Quadri primi Gradus.

Quadrum teneri non potest nisi in loco segregato, et omnino seuro, Monilia ad id necessaria non sunt alia quam Porta bonis Seris munita, aliquot Menfe, Sedes necessaria, tres Candela, Charta, Calamus, atramentum, et Vas unum pro Spiritu Vini, Si possibile est; Quadrum in tali Cubiculo servari debet, quod ex utraque parte vicinis provisum est.

ad Complementum Quadri requiruntur

1° Magister Sedij. 2° Magistri assistentes 3° Secretarius 4° duo Janitores ad Custodiam portarum 5° duo Servi jurati.

Quadrum indicatur per Magistrum Sedij incipit per signa, & Oculum fraternum, deinde proponuntur proponenda sine formalitate, fit Conclusio, ordinantur Dispositiones, et terminatur per signa solita.

Officium Magistri Sedis est, proponere, vota colligere, et concludere.

Officium Assistentium est, Magistrum in omnibus juvare, securitati invigilare, levis endos introducere. Officium Secretarii est, Extractis brevissimos, & succinctissimos secundum Alphabetum Quadri conficere.

Officium Janitorum est, portas, et Seras visitare, ac extracto gladio intrinsecè excubias agere, itaque si plures Porta fuerint, plures etiam requiruntur Janitores.

Officium Servorum juratorum Consistit partim in Juramento hic annexo praestito, partim autem in eo quod extrinsecè ad portas ferentibus Circumstantibus extractis Gladiis Excubias agere debeant.

Jura:

Iuramentum Fratris Servi.

Ego N. N. piro D. D. vivo, qui me creavit, quod, Offici-
um mihi per plurimum venerandam Societatem
Latomorum concreditum usque ad Mortem fide-
li-
ter, & indefesse gerere, Secreta mihi communicata in
Corde meo servare, Potestas mihi concessitas cum De-
trimento Sanguinis, & vite mea custodire, profanum
omnes arcere, nihil intrare, nihil audire, nihil ex-
plicari, & edoceri velim, nisi ad id constituer. Iuro
ulterius Fidelitatem, & cecam obedientiam sine ex-
ceptione omnibus Venerandis huius Quodri Fratribus
et in huius fidelitatis meo Pignus devoto Vitam San-
guinem, Vires, Bona & Servitio Venerandorum Fra-
trum. Quod si unquam Iuramentum hoc meum
infringerem, disperdat me Ultor D. D., rapiant Sa-
mones animam, et Corpus meum ad penas ceteras
nisi Tartari, ubi in aeternum Tormenta Inferni sen-
tiam, si me D. D. adjuvet.

Caput VI.

De Forma Receptionis Tyronis, & Sodalis.

Præsuppositis Qualitatibus necessariis, et in Charac-
tere Latomi comprehensis, Subjectum ad Receptionem
dignum inventum, Fratribus omnibus ejusdem
Quodri proponi debet, Vota omnia pro tali esse de-
bent, & Defectus unius Voti Receptionem impedit.
Habitis omnibus Votis, nominatur Frater, qui propo-
no recipiendo Ingressum in ordinem Latomie per
Parabolas, & Symbola proponit, absentiente illi, da-
tur ipsi Dies, & Hora, ac locus in quo Receptionem
exspectare debet, ordinantur duo Fratres qui eundem
inde

inde deducant ad Comeram Preparationis, ubi eidem Moni-
tum aliquod scriptum supponi potest, proponunturque
maximo Difficultates, solutis his deducitur ad Januam
Evadit, quæ ad pulsum debitum aperitur, & in limine
Januæ quæritur ab ipso Nomen, Cognomen, Aetas, Reli-
gio, Patria, Character, & Nobilitas supponitur; anno-
tatis his introducitur recipiendus, et ante Mensam Ma-
gistri sedis velatis oculis constituitur, ibi objectis
ipsi adhuc aliquot Difficultatibus, fiunt eidem Propo-
sitiones, scilicet, quarum prima Periculum Vitæ, secunda
Facultatum, tertia Laudem sui Honoris spectant.
Is qui primas Propositiones denegat, vel ipsi tertiam
acceptat, inhabilis est pro Receptione, et instantaneè
remittitur, seuus autem proponitur ipsi Juramentum
quò præstitum extinguitur Candelis, Sacer Ignis & Spi-
ritus Vinæ succenditur, deligantur eidem oculi, præ-
sentantur ipsi Fratres, gladii extracti, & in Pectus di-
recti, fit eidem Exhortatio brevis, obligatis rursus
oculis ejusdem extinguitur Flamma Sacra, Candelæ
accendantur, aperiantur denique oculi post brevem
allocutionem, per Fratres omnes presentes dantur
ipsi Signa, & Osculum Fraternalium, fit ipsi Expli-
catis brevis gradus Consecuti, obligationum suarum
et datur ipsi Nomen congruum, denique Quadrum
terminatur per Orationem brevem ad Meritum
rei tendentem.

Caput VII.

De primo Gradu seu Fyronis, et Sodalis.

In primo Gradu seu Fyronis et Sodalis, signum est
appositio manus dexterae ad Collum; Tactus. . . . .

Leffera

49

Tessera ordinaria. Tubalcain; Tessera singulari, Jakin
et Boaz.

Caput VIII.

De Cathéchismo primi Gradus.

Qwestio. Ene Latomus?

Responsum. Fratres mei me pro tali recognoscunt.

Q. Per quid cognoscitur verus Latomus?

R. Per Signa externa, et mores.

Q. Da mihi signa externa?

R. Hi dantur signa externa, ut appositio dexte-
re ad Collum, pulsus in Manibus, & Tessera
singularis syllabisatur.

Q. In quo consistunt Mores Latomi?

R. In practica Obligationum profanarum, in Ho-
noris, et Gloriæ Studio; Amore Fratrum, & Patriæ
in corde impavido, in odio Prejudiciorum, & In-
trepiditate.

Q. Quomodo vocatur Latomus?

R. Gabaon.

Q. Quomodo vocatur Mater Latomi?

R. Vidua.

Q. Quomodo vocatur Filius Latomi?

R. Lufton.

Q. Quid est prima obligatio Latomi securitatis causa?

R. Videre ut fores sint occlusæ, & ne quidpiam
advertatur per Profanum.

Q. Quis est Profanus?

R. Omnis ille, qui non est Latomus.

Q. Quomodo moneatur Latomus quoad securitatem?

R. Per Pluviam, vel pluit.

Qwestio.

50. *Protestio: Quæ est Clavis Correspondentiæ Latomii, seu Tyronis?*

Responsum Littera A.

Caput IX.

De Juramento Latomii.

Ego N. N. juro DEO omnipotenti, Creatori hujus Univerſi, et Cœtui Latomiorum venerando; quod Myſteria Latomia mihi pandita in Corde meo Aeternum ſepulta tenere velim, quod eadem nec Verbis, nec Signis, nec Scripto, nec Typo; nec Sculpto, nulla denique ratione intelligibili, ulli Profanorum, minimè vero meis Amicis, & Conſanguineis profanis revelare velim, juro, et voveo Amicitiam Aeternam, & Amorem Fratribus meis Latomis, etiam Detrimeto Vita, et Fortune meæ, ac ſeuus Honorem meum publicis Decori, Corpus meum crudeliſſimis Tormentis, Animam meam Damnationi Aeternæ voveo. Sime DEUS, Honor, Libertas, et Gloria adjuvet.

Caput X.

De ſecundo Gradu.

Gradus ſecundus ſeu Magiſtri habet Signum appoſitionis Manus ad Frontem, cum paſſu uno retroſum, Tactus eſt repetitio duorum primorum additis adhuc — — Teſpera Ordinaria Schiboleth, Teſpera ſingulari; Mak-Dena k quæ etiam ſyllabatur.

Caput XI.

De Inſtrumentis Gradus ſecundi.

Cubiculum obſcurius lugubrem præferens ſpeciem,
Candela

Candela flava, una alterave calvaria, Mensa, et Sella in
versa in medio Cubiculi quasi Fumba, nigro panno tacta
Magistri verò Stantes esse debent.

Caput XII.

De Modo conferendi Gradum secundum.

Promovendus ad hunc Gradum Frater ad separatam
Cubiculum secluditur, ad quem dein unus Magistrorum
e Quadro exmittitur, querens ab eo, an Promotionem deside-
ret, an item sustinendis arduioribus ad hunc Gradum Probi-
semet parum reputet, an denique Reatus Culpam, aut gra-
viori culpa obnoxius non sit, cujus Responsa in Quadro
velata, si pro congruis acceptentur, idem qui prius, ad
eum revertitur Magister, manuque apprehensum ad
Portam Quadri deducit, vertitque eum Tergo versus Portam,
quâ apertâ, unus adhuc e Magistris accedit, et promo-
vendum Fratrem tergo versus retrogradè introducunt
ad Quadrum, et ad pedem Velamenis nigri in medio cubi-
culi existentis eundem sistunt, ac paulo post, ad con-
spiciendum quasi cadaver, ante pedes suos prostratum,
directâ ad Magistrum Tedis facie vertunt, quò factò
Magister Tedis cum Indignatione quâdam, seu fictâ,
seu verâ quodpiam Delictum promovendo Fratri ob-
jicit, et censet eum e numero Fratrum eliminandum,
Reliqui verò Fratres, & Magistri unanimi consensu, cum
Eliminatione dignum proclamant, atque postquam
Is Objectionem tibi factam diluerit, diversa adhuc
pro Ratione Subjecti promovendi fiunt eadem Propo-
sitiones. Historia dein Magistri Hyram ipsi relegitur,
sub cujus lectione Reliqui Fratres ternos Dolores triplicis
ordinis Signis Contestantur, ac tandem promovendus
Frater

Frater deumbit supra velamen nigrum in medio cubili, li. extendum, quem reliqui ter circumueunt, ternâ linguâ, tri voce pronunciantes: Magister Hyram est mortuus. Magister autem sedis jacentem arripit per digitum manus, subitoq; remittit subiungendo cum reliquis Caro recedit ab ossibus. quô finito Magister sedis jacentem in tribus punctis pede quippe genu, & Tergo unô Ictu tangendo elevat, et tam ipse, quam reliqui Fratres adstantes, eidem elevato Fratri Verba Mak=De=Nák, et Se=ko=va mutis dant, et quidem subtili Tonô ad aures in forma terni Osculi, qualibet voce Syllabam unam pronuncians.

Caput XIII.

De Cathechismo Magistri.

Q.uestio: Ene Magister?

R.esponsum: Sum. examina me.

Q. Da mihi signa externa Magistri.

R. hii dantur signa externa.

Q. In quo consistit Scientia Magistri?

R. In Notitia Mortis Magistri Hyram.

Q. Habesne Notitiam hanc?

R. Habes. Magister Hyram erat Architectus primus Regis Salomonis in Adificio Templi Hierosolymitani, quod ille singulari Prudentiâ, et Sapientiâ dirigebat, Fortitudine, pro Constantia, Aconomiâ, pro minuendis Sumptibus, Decore, pro Ornamentis, Erant malevolitres, qui Invidiâ tacti contra Magnum hunc Magistram, Artem hanc regiam Architecturâ sine fatigio possidere anhelabant, et ideo conspirarunt, Mysterium artis, bonis, vel malij modis a Magistro Hyram extorquere; dum ergo Ceteri Hyrones, Sodales, et Magistri

horâ

horâ duodecima pro defectione recessissent, & Magister Hyram Laborem eorundem secundum Consuetudinem suam visitare vellet, adexpectarunt Ipsum hi tres Siccarii, quorum primus, dum ille intrasset per Portam Meridionalem, ab ipso protervi arcanum hocce postulavit, et Respondenti Magistro, quod Ars hæc Studio, & Labore quæri debeat, Ictum unum Fuste lignea ad Caput infliait; quô Ictu Conturbatus Magister Portam oratus petiit, ibi autem ab alio Siccario adexpectatus ad idem Postulatum, eidem idem respondit, & ab illo ferro gravi percussus est, in tantum, quod in Terram collapsus sit, Sed receptis Vicibus surrexit, et ad Portam Septentrionalem properavit, ubi denique per tertium Siccarium pariformiter exceptus, Ictum unum cum Malleo ad Caput accepit, a quo collapsus Animam emisit; Siccarii hi tres Corpus Magistri Hyram ad Apicem Montis unius depositatum sepeliverunt in Terram, & supra Sepulchrum ejus Virgam arboris Accacia implantarunt, seque intra alios fideles Sodales receperunt, qui dum intrasset Templum pro reassumendo Labore, illud autem Cruore tinctum, & Magistrô suo destitutum invenissent, Nuncium hunc tristem ad Regem Salomonem retulerunt, qui illius Exquisitionem Magistri Hyram ordinavit; Contigit autem quod aliqui Magistri Montem in quo sepultus erat Hyram conscendissent, ubi unus videns Terram in Tumulo nec congestam extraxit Virgam Accacia, quæ in radice sanguine

^{54.} Sanguine Magistri Hyram tincta erat, aperta ergo Sepulchro invenerunt Corpus eiusdem, et illud ad Templum Salomonis. Retulerunt, ubi Luctus, & Dolor enormis omnes invafit, quod Vir tantus, atque cum illo Arcanum totius Aedificij perverit.

Q: Qvis fuit Magister Hyram?

R: Vir maximus, cultor Virtutis, Laboris, Honoris, Amoris, Boni Publici, et Glorise, quae omnia intra Mortales introducere voluit.

Q: Qui fecerunt Siccari ejus?

R: Tres Malevoli.

Q: Qvis fuit Stimulus ejusdem Mortis?

R: Invidia.

Q: Qvae est Clavis Correspondentiae Magistri?

R: Littera M.

Caput XIV.

De tertio Gradu utriusque Ordinis Electorum.

Gradus tertius seu Electi, habet signum Extractio Regionis manu sinistra, et Elevatio ejusdem ab uno, et Percussio Frontis manu dextera ab alio. Tactus presentatio Pollicis dexteri ab uno, et Comprahensio ejusdem ab alio. Pulsus..... Tesseræ ordinariæ Schiboleth, singulis Nicor.

Caput XV.

De Instructione Quadri Electorum.

Cubiculum obscurius, Magistri sedentes in consternatione declinationis Capitis, & oculi manu quati obvelatis aliam tenentes Silentium.

Caput XVI.

Caput XVI.

De Modo Conferendi Gradum tertium.

Promovendus ad hunc gradum in distincto Cubiculo Constituitur, ac per Electum e Gradibus emissum interrogatur, an ad summendam de Interitu Magistri Hyram Vindictam omnino de promissis sit, et an Vitam, facultates, omnemque Fortunam, et Honores suos, hoc fine immolare velit? Super quo si congruè respondit, postquam Relatio desuper in Gradibus facta est, credit prior Electus, promovendumque instruit, qualiter Gradum ingredi debeat, Dextram nempe, Constructâ ad instar mortui Capitis Polli. extensam præseferendo, et cum Ingressu Verbum Nicon exclamando, ac cursu celeriori ante pedes Magistri Sedis providendo: quo factò surgunt omnes, et is surgere jubetur, et conclamant Eligor etiam Nicon sunt deinde promovendo Quæstiones diverse, ad hunc Gradum accommodæ, circa videlicet Vindictam qualiter, & quam promptè suscipiendam, ac tandem Eligitur eidem Historia de Vindicta in Siccarus Hyrami qualiter exercita.

Caput XVII.

De Cathechismo tertii Gradus.

Quæstio: Esne Electus?

Responsum: Cum favente Deo, & Fortunâ.

Q: Ad quid es Electus?

R: Ad vindicandam Mortem Magistri Hyram.

Q: Quæ sunt Signa Vindictæ tuæ?

R: dantur signa, & Tessera.

Q: Quid significat Nicon?

R.

De Vindictam.

IVX

Q: Quot fuerunt Electi?

R: Novem, & Evindicum.

Q: Quot sunt modo Electi?

R: Tot quot digni huius Officii reperiuntur.

Q: Quomodo vocantur Sicarii Magistri. Hiram?

R: Stokel, Abiram, & Formasus.

Q: Qua fuit Vindicta primorum Novem, & Evindicum Elector?

R: Dum Salomon emisisset Novem Equites ad exigendum primum Sicarium Abiram, horum post diversa itinera perditus est unus, qui iniecit in Rusticum quendam, hic interroganti Equite, de Persona suspecti Sicarii revelavit speluncam ubi Abiram degabat, intrans ead speluncam Eques, vidit Sicarium dormientem, et in Mensa una Pugionem unum, in angulo Fontem salientem, in medio Cavernae Lampadem ardentem, arrepto Pugione transfixit Caput Sicarii, quod postea Gladio amputavit, et de aqua saliente bibit, et Lampadem extinxit, tandem Pugionem, & Caput suum portans e Caverna exivit, & recta ad Salomonem pertigit, qui per redeuntes alios octo Equites de Sorte Novi anxius factus, per Novum hunc voce Novum Salutat, & per Caput Sicarii pacificatus fuit.

Q: Quid factum est postea?

R: Nihil amplius, quia Vindicta Completa fuit.

Q: Quid est Symbolum tuum?

R: Seedalkaim.

Q: Quid significat hoc?

R: Nomen Ultoris.

Q:

Q: Quid fecerunt Equites quindecim?

R: Quasi fecerunt secundum Siccarium Magistri Hyram

Q: Invenieruntne illum?

R: Mortuum jam, et jacentem in sepulchro Arignione

Q: Quomodo Vindicta haec Completa fuit?

R: Per amputationem Capitis, & Dissectionem Cada-
veris in quatuor Partes.

Q: Quid est Symbolum tuum?

R: Makaresch Nicon.

Q: Quid significat haec?

R: Quid nullum Crimen maneat inultum.

Q: Quid fuit Pena tertij Siccarij Formosi?

R: Nulla quidem hucusque, attamen haec Ipfum me,
nec per me, & Fratres meos.

Q: Quid est Clavis Correspondentiae Electi?

R: Littera E.

Caput XVIII.

De quarto Gradue.

Quaestiones I^a Quid est Latomus?

Q: Quomodo explicas vocem Hyram?

Q: Qui fuerunt veri Siccarij Magistri?

Q: Quid fuit Salomon?

Q: Qui sunt Ultiores Mortis Magistri, et qui eo-
rum Inimici.

Q: Quare Numerus eorum ab Initis tantum in No-
vem, & quindecim Consistebat?

Q: Quid est finis Latomiae.

Caput XIX.

De Aconomiis Qvadratis.

Nullus

Nullus nec receptus Fratet, vel Nummum tempore Receptio-
nis Contribuere debet, nec audeat, Abolitis Ornamentorum
Vestium, Mobilium, expensas prius usitatas inutiles
reddidit. Necessitas Expensarum dijudicatur in Evadro
per Vota unanimia Fratrum, quae Necessitas vel Do-
num Commune Evadri et Fratrum, vel unius Membri
particularis pro Scopo genuino habere debet. Pecunia
pro Similibus Expensis necessaria, consignatur duobus
Assistentibus, qui super ea Ratiocinium iterum Eva-
dro reddunt. Repartitio Contributionis pariter fit in
Evadro secundum Gradus, et Facultates; Servis Sa-
larium aliquod Moderatum vel mensuatim, vel
annuatim ejectari potest.

Rituale.

Antequam Evadrum inchoetur Magister Sedis gratia
ex Assistente primo, Frater Assistens prime! quota ho-
ra? hic Respondet hora duodecima diei, vel media diei;
ad Responsionem hanc Magister Sedis dicit: Ergo
Tempus est jam Fratres charissimi, ut inchoemus
Laborem Sacrum; ad ordinem Fratres! deinde cum
appositione Manus dexterae ad Collum primo Ma-
gister Sedis dicit: Evadrum Tyronum est inceptum.
Idem Reperunt singillativè duo Fratres Assistentes,
post hos omnes in Evadro existentes Fratres in simul,
sicque Labor inchoatur; et hic est Modus inchoan-
di Evadra, cum Distinctione illa, quod si Evadrum
Magistorum, aut Electorum est celebrandum Ly-
Tyronum, illud substituitur. Si deinde aliquis nec
reiciendus

recipiendus sit, Magister Sedis eundem bene, et ordinate propo-
nere debet, habitis quæ votis, unum e Fratribus suscipiendo
ignotum, vel duos, si majori adsint Numero Fratres ex-
mittere, qui illum in Camera Preparationis inducat,
hocque per se præstitum esse, quadro referat: eundem illum
post Relationem, rursum exmittere debet Magister Sedis
ut quærat ex illo, num adhuc verum Desiderium habeat,
at suscipiendi in Ordinem; idem ipse proponere debet
illi, multas illi sufferendas esse Difficultates, Probas,
Pericula, an et ad hæc Omnia se resolvat: si paratum
ad omnia ostendat animum, vel secus, referendum
est id Magistro Sedis, qui deinde per eundem jam sta-
tus emissum, candidatum Clausis Oculis introduci
jubebit, qui introducturus est, ille cum introducendo
debet subsistere ad Portam Evadri, & pulsare more
Latomii ... — — — ad Pulsum vigil dicit Magistro Sedis,
Multum Venerande Magister, pulsatur more Latomii;
ad hæc Magister Sedis ad primum Assistentem dicit,
Fater Assistenti prime! pulsatur more Latomiorum,
videas quis sit? Assistenti primus committat idem
verbi utidem Assistenti secundo, iste vadet ad Jan-
nuam, et hanc semiaperiendo quæret quis est? Intro-
ducens respondet, Nobili Profanus petis immitti
in Sacrum Ordinem, hoc repetet Assistenti secundo, ad
primum, iste ad Magistrum Sedis, Secretarius deinde
ponet suas Questiones, quomodo vocatur? Aquis Con-
ditionis? Patriæ? Religionis? Aetatis? his habitis:
Assistentes duo recipiunt introducendum ab Introducen-
te, & medium intra se collocant ad Mensam Magistri
Sedis e regione hujus, Magister Sedis deinde Toni molli,
plaudo.

placido, et quasi precanti quæret ex Candidato sic circiter: Domine mi! quid permovet Te, ut huc venias? quò Animo veni, hîc huc? Curiositasne te induxit, vel Levitas aliqualis? aut plane prodendi Animus? non es ne substitutus per aliquem? Questiones istæ, non una post aliam, sed accommodata ad Responsa Candidati post moram aliquam fieri debent: Si et ad has unice Desiderium suum sincerum, & verum attendat, & dicat se habere, dicit illi Magister Sedis circiter sequentia: Mi Domine! quod desideras magnum est, & non nisi per multa Pericula, Difficultates, et Probas gravissimas illuc pervenire potes, perpendas; an et ad hæc etiam te resolvere possis? potius receda, nunc quam te sero peniteat desiderasse, & acceptasse id, quod non cognovisti; Nemo te cogit, Tempus habes, recogita, & abscede, si ita lubet; si et ad hæc Resolutionem suam pandat, ultro dicit illi Magister Sedis, eja mi Domine! nunc recte offert se Casus quidam, & occasio in qua tu resolutum, & intrepidum Animum tuum, adeoque sincerum animum, et verum Desiderium Receptionis Tue in Ordinem hunc sacrum Commostrare poteris, hic proponi debet Candidato Casus quidam, cum Periculo vite conjunctus, si istud acceptet, ultro dicit illi Magister Sedis mi Domine! est et alter Casus, in quo tu verum Amorem Ordinis, & Fratrum Commostrare potes, & debes, ut dignus reputeris Receptione; hic alter Casus Liberalitatem probans proponetur; si & hunc acceptet, dicit ipsi Magister Sedis: Domine mi! laudo in te, intrepidam Resolutionem tuam, laudo Amorem tuum in Ordinem, & Fratres, ecce nec Ordo tibi vult esse ingratus, sed proponit tibi Media, & modos, per quos tam Resolutionem, quam

quam liberalitatem tuam remereri vult: hic proponatur
Casus aliquis inhonestus, cum utilitate tamen Candidati
summe connexus, si respuat, acceptare urgeatur hic. Mi
Domine! Tu actus hujus tale Instrumentum eris, quod
pandi nunquam potest, erit actio ista solis Fratribus
cognita, isti aliunde silentio aeterno tibi tenebuntur,
Utilitas ex actu isto tibi auedet summa, vide cur non
acceptes? si nec tunc auedat, continuabit Magister Se.
dis sic: cum neque hac ratione gratitudinem nostram
acceptes, restat adhuc, an Juramentum, quod nec Rebi,
gioni, nec pramissis suis Resolutionibus contrariatur,
te obstringere velis; non tantum in praeiis ad quae te
jam resolvisti, sed et in aliis quibus cunque evenibili,
bus, longe majoribus Periculi plenis lafibus: Vis ne Ju
rumentum istud etiam, quo nos omnes ligati summus
prestare? perpende: quia certe terribilia, & horrenda
te praestolantur, & manent, adhuc leedere potes, he,
cogita quid audeas in te suscipere: si et ad haec leso,
lutus maneat, prelegetur ipsi Juramentum: sub eu,
jus Lectione Fratres omnes Pileis depositis, Stabunt,
recipiendus vero jubebitur flectere genu sinistro, &
tres digitos Dextera gladio Magistri apponere: Jura
mentum depositum queres Magister Sedis ex recipiendo
semper adhuc placidum Tono: Visne videre Luom? reci
piendus respondet omnino: Magister Sedis vero di
cet adhuc molli Tono religenter illi Oculi, et affa
bitur recipiendum jam severo Tono, & truci vultu,
Fratribus quoque reliquis idem praestantibus hac
Modalitate: Contemisce, et expavescce, si unquam
Juramenti

Iuramento, quod modo prestitisti, oblitus, Proditor effectus
 fueris. Time Vindices dexterarum nostras, si Fidei, & Amicitiae,
 quam nunc iurasti immemor; perfidus evaseris, Time, et
 scias omnes hos, qui strictis in Pectus tuum Gladiis Te
 circumstant, et alios per Universum Orbem magno Num-
 ro Congregatos Latrones certissimos futuros Ultiores ne-
 fandi tui facinoris, Nec Ara, nec Tempula, nec Throni
 Regii cedent te securum ab Ultione nostra, ipsum ex
 anime jam cadaver persequetur Vindicta nostra, ab
 inferis ipsis repetemus perfidam, proditricem Animam
 tuam; Cave, Cave unquam Proditionis, aut Perfidiae,
 vel fidei fragus fieri, eris triste Exemplum, Morte
 morieris infami, & horrenda. Post moram: jam leni
 Tono: Obliquantur illi Oculi: deinde accenduntur rursus
 sus Candela, et exstinguitur Ignis Sacra seu pallidus,
 Relinantur iterum Oculi Recipiendi, Fratres circumstant
 illum Gladiis ad Humeros suos acclinatis vultu pla-
 cido, amicos, et fiet per Magistrum Pedis Allocutio
 similis ad Recipiendum; Audisti Amice! quam ter-
 ribilis te maneat Sort, & Vindicta, si unquam Iura-
 menti, et Fidei amico oblitus perfidus, aut Proditor
 fueris; audi jam nunc, quam felix, & beata te mane-
 at Conditio, si Fidem, Amicitiam sanctè, inviolabiliter
 Conservaveris, omnes qui te hic circumstant, & per Uni-
 versum Orbem dispersi sunt Latrones, Gladios, quos se-
 cus in Pectus tuum conversuri erant, in Defensionem
 tuam Stringere parati sunt, in extremis quibusvis Pe-
 riculis Fame, Honoris, Facultatum, & Vita, veri, sinceri,
 et strenui tui sunt Defensores, nullam unquam te
 Patum

Tantum tanget, ut non certum Subsidium, Sublevamen, & Conso-
lationem in Amica Ope, & sinu Nostro reperias, omnes nos
jurati sumus Amici tui, tuorum vero Inimicorum Per-
secutores, Pindices immutabiles, æterni. his dictis: Ma-
gister Sedis Gladio suo accepto, et humeris recipiendi
imposito, eodemque Tactum gradus dando dicit. Ego te
creo in Patrum Syronem, et Sodalium, sicque jubet il-
lum educi, Pileum, Frameam ipsi dari, et reverti.
Si plures sint suscipiendi, eodem modo cum illis pro-
cedetur, et Cærimonius peractis dicitur ipsi

1° Quod Propositiones illæ tres mere Proba fuerint.
2° Explanabitur illi, vel potius legetur ex Codice, Lato-
miam esse duplicem, quæ causa Reforma, quis
Magistratus, & quid Cassa?

3° Leuitabitur Catechismus, et huius dabuntur illi signa omnia
4° Explanabitur Planum Gradus quem suscipit, & da-
bitur illi osculum Pacis.

Si plures adhuc Propositiones faciendas habueris Magister
Sedis, aut aliter, ordine proponet, his finitij: interrogabis
Assistentem primum, Frater Assistens prime quæta hora?
iste respondebit, hora duodecima Noctis, vel media Nox. Ma-
gister Sedis deinde dicit: Ergo Tempus est, ut dimittantur
Fratres a Laboribus, ad ordinem Fratres, dicitque cum
appositione dextre ad Collum Quadrum Syronem. est
solutum, idem repetent Assistentis primus, et secundus
singillatim, deinde omnes Fratres in Communi, posthæc
dabunt Vola omnes Tactus Sodalium, et pronuntiabunt
ter Vocem Hucus, et dabunt sibi osculum Charitatis
sicque Finis imponetur Quadro.

H. H. H:

M. C. A.

Explicatio Plani Tyronis, et Sodalis.

Planum hoc in Latomia ordinaria serviebat pro primis duobus gradibus, modo servit pro primo gradu, representat Portam Salomonis Templi, cujus Janua occlusa est, Gradus septem, denotant illos Septem gradus, qui in usu fuere, qui vero modo Contracti sunt in tres gradus, Pavimentum mureto labore expositum denotat omnes Gressus Lato, mi ita Regulari debere, ut non nisi in Semita Justitiae, et honoris ambulet, duae Columnae I et B. significant duas Tesseras in Cathechesi comprehensas, quarum secunda non explicabatur Tyroni, sed tantum Sodali. L denotat litteram P. tres fenestrae spectant orientem, Meridiem, Occasum, ad Septentrionem enim nulla habebatur Fenestra. In Septentrione videtur lapis Cubicus crudus, qui pro labore Tyronum deservit, reliqua Instrumenta Latomia denotant partim Justitiam, Rectitudinem Cordis, et Animi, Diligentiam et Solertiam, et Pravisionem securam. Sol, Luna, & Stella denotant, quod de Die Sol, noctu vero Luna, et Stella omnes Gressus, et actus Latomios lustrant, hi ergo justi, honesti, et boni esse debent, Splendens Stella denotat supremam Sapientiam, quae illis, innotat Quodrum, quae docet Semitas Justitiae, tandem Peripheria denotat Facilitatem.

Explicatio Plani Secundi Gradus.

Planum hoc in Systemate antiquo, serviebat pro tertio, seu Magistri Gradu, modo vero constituit secundum, seu Magistri, & Scotensij Gradum. Tumba representat Tumulum, et Calvaria Caput Magistri Hyram, Ichova est nomen Sanctissimi Tumba inscriptum, Semitae tres denotant

denotant gressus, quos Magister Hyram tempore sua interfectionis, intra tres Portas confecit, ad cuius Memoriam in antiquo Systemate Res recipiendus Magister Similis, et Trans Corpus jacentis alterius Magistri gressu formare debebat; Mons ad dexteram, denotat Collem, in quo Magister Hyram per tres Siccarios sepultus fuit, videtur ibi Fons Accacia, quæ per alios Magistros extracta, in Radice sua Cuore finita fuerat, et deinceps cum Corpore Magistri Hyram ad Templum Salomonis deportata, supra Tumbam ipsius deposita fuit; circa Tumbam videntur Lacrymæ fidelium Fratrum, et Magistrorum pro amisso titulato Viro, Novem Candela denotant . . . . . Ictus, Circulus fuit Instruimentum Magistri Hyram, quod ille solebat labores Soda, lucem, et Ironum metiri.

Explicatio Plani tertii Gradus.

Planum hoc serviebat pro primo Electro in antiquo Systemate, et erat pro gradu quinto, quum comprehendit ambos Electos, et tertium Gradum Constituit, Caverna videtur, in qua se Abyram primus Magistri Hyram Siccarius dormiens addidit, Lampas, et Fons Salientis, atque Pugio, Novem Candela denotant Novem Equites, qui per Regem Salomonem pro exquirendo Siccario exmissi sunt, Canis denotat profanum illum, qui primus prodidit Siccarium, Candela una pro ceteris Cani proxima denotat illum Equitem qui deperditus a ceteris, Scutus profanum sub specie Canis huius apud parentem ad Cavernam pertigit Siccarii, Siccarii proprio Pugione transfixit Caput, de aqua Fontis Salientis bibit, Lampadem exstinxit, et amputatum Caput.

Caput Siccari ad suum Regem Salomonem attulit. Sol
 oriens denotat ortum Dii, atque Sapientia, Virtutis,
 et Iustitiae per justam Pindictam, Luna occidens denotat
 recessum Criminum, Ignorantia, et Tenebrarum, Littera N
 denotat Nicon, seu Pindictam.

Alphabeticus Ordo Quadrorum.

Budense.

Crisiense.

Essekienae.

Glinanum.

Liccanum.

Varadnense.

Lagrabienae.

Congressum